

Notat til Grøn-
lands Selvstyre
Opdeling af
Kommuneqarfik
Sermersooq
August 2015

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	4
2. Analysens formål	5
2.1. Afgræsning og forudsætninger	5
2.2. Samarbejde mellem Deloitte og BDO	6
3. Sammenfatning	7
4. Indhold og metode	9
4.1. Rammerne for analysen	9
4.1.1. Indledende spørgsmål til afklaring	9
4.2. Beskrivelse af opgaveløsningen	10
4.2.1. Analyse af indtægtsgrundlaget	10
4.2.2. Analyse af driftsudgifter	11
4.2.3. Bodeling - aktiver og passiver	11
4.2.4. Analyse af transaktionsomkostninger	11
5. Rammevilkår for de to nye kommuner	13
5.1. Kommunens opdeling	13
5.2. Analyse af rammevilkårene	15
5.2.1. Demografi	15
5.2.2. Uddannelse	17
5.2.3. Skattepligtig indkomst	18
5.2.4. Erhvervsstruktur	19
5.2.5. Arbejdsstyrke og ledighed	22
5.2.6. Offentlig hjælp	23
5.3. Opsummering	23
6. Analyseresultater	24
6.1. Indledende betragtninger	24
6.1.1. Igangværende initiativer	25
6.2. Budget - overblik	26
6.3. Indtægtsgrundlag	26
6.3.1. Skatter	27
6.3.2. Udligning	29
6.3.3. Tilskud	30
6.4. Finansielle poster	33

6.5.	Andre indtægter	33
6.6.	Driftsudgifter	33
6.6.1.	Udgifter til politisk ledelse (HA10)	33
6.6.2.	Udgifter til administration (HA11-18)	34
6.6.3.	Udgifter til fagområderne	36
6.7.	Anlægsudgifter	39
6.8.	Medarbejdere	39
6.9.	Bodeling	40
6.9.1.	Balance	40
6.9.2.	Anlægsudgifter 2009-2014	41
6.10.	Transaktionsomkostninger	43
6.10.1.	Strategi	45
7.	Konklusion på analysen	46
8.	Vurderinger	49
8.1.	Demokrati	49
8.2.	De nye kommuners bæredygtighed	50
8.3.	Strukturudvalgets pejlemærker	50
8.4.	Faglig bæredygtighed	52
8.5.	Afledte konsekvenser for andre offentlige myndigheder	52

1. Indledning

Den politiske koordinationsgruppe har på mødet 11. februar 2015 besluttet at iværksætte en analyse af konsekvenserne af en mulig deling af Kommuneqarfik Sermersooq og Qaasuitsup Kommunia.

Analysen er udført af Deloitte for så vidt angår Kommuneqarfik Sermersooq. BDO har gennemført en tilsvarende analyse af Qaasuitsup Kommunia.

Disse to analyser omfatter de økonomiske og administrative konsekvenser af en eventuel deling af kommunerne. Sideløbende arbejdes der med analyser af lokaldemokratiet i kommunerne, og hvordan dette fremadrettet kan styrkes.

Det understreges, at der ikke på nuværende tidspunkt er truffet beslutning om, hvorvidt der skal ske kommunedeling, hverken ift. Qaasuitsup Kommunia eller Kommuneqarfik Sermersooq.

Der er således tale om en indledende analyse, der skal belyse nogle umiddelbare konsekvenser, såfremt det på et senere tidspunkt besluttes at foretage en kommunedeling.

Undersøgelserne indgår i koalitionsaftalen af 4. december 2014.

I Qaasuitsup Kommunia er borgernes holdning til en opdeling kommet til udtryk i en vejledende folkeafstemning, hvor et flertal af borgerne har udtrykt ønske om en opdeling af kommunen.

I Kommuneqarfik Sermersooq er borgernes holdning alene kommet til udtryk ved en underskiftsindsamling, hvor et antal borgere i Tasiilaq ved deres underskrift har givet udtryk for et ønske om en opdeling af kommunen i en Vest og Øst kommune.

Hensigten med de økonomiske og administrative analyser er at tilvejebringe et grundlag for de fremtidige drøftelser af den kommunale struktur, og herunder drøftelserne om den fremtidige opgavevaretagelse.

De økonomiske og administrative analyser tager dels udgangspunkt i de data, der lå til grund for evalueringen af strukturreformen, samt en opdatering af samme data. Dertil kommer en række interviews med politiske og administrative nøglepersoner, både i kommunerne og i Selvstyret.

2. Analysens formål

For at forholde sig til udgifter og gevinster ved en opdeling af en eller flere kommuner, kræves klare forudsætninger og forventet tidshorisont.

Formålet med analysen har således været at afdække:

- økonomiske og administrative udgifter og gevinster i den nuværende kommunestruktur,
- forventede udgifter og gevinster i en opdelt kommunestruktur
- eventuelle direkte og indirekte transaktionsomkostninger, der må forventes, ved at ændre kommunestrukturen

For analysen vedrørende Kommuneqarfik Sermersooq er formålet således at afdække udgifter og gevinster ved en opdeling af kommunen i to nye kommuner.

For analysen vedrørende Qaasuitsup Kommuniar er formålet således at afdække udgifter og gevinster ved en opdeling af kommunen i tre nye kommuner.

2.1. Afgræsning og forudsætninger

En analyse, der beskæftiger sig med udgifter og gevinster ved eventuelle kommunedelinger, er underlagt den grundlæggende usikkerhed, at begge dele i meget høj grad afhænger af de politiske og administrative beslutninger, der træffes efter en deling er gennemført.

Derfor kan det være svært at tegne et præcist billede af den kommunale økonomi og administration med udgangspunkt i viden om, hvordan de nuværende kommuner drives.

Med det formål at minimere disse usikkerheder, er det besluttet, at analysen tager udgangspunkt i regnskab 2014.

Bodelingen såvel som estimeringen af merudgifter foretages således på baggrund af de faktiske udgifter i 2014.

Målet med analysen er at give et umiddelbart overblik. På nogle områder er en sådan fremstilling uproblematisk, mens det på andre områder indebærer en række mulige fejlkilder. Dette diskuteres undervejs i denne rapport.

Indenrigsafdelingen har vurderet, at det næppe – under hensyntagen til politiske processer og udarbejdelsen af relevant lovgivning - vil være realistisk med en kommunedeling, der træder i kraft i 1. januar 2018 med

overgangsarbejde fra 1. maj 2017. En opdeling på et senere tidspunkt er naturligvis også muligt, men kræver ligeledes udarbejdelse af ny relevant lovgivning.

Det er ikke muligt for analysen at estimere eventuelle besparelser eller serviceforøgelser, kommunerne måtte planlægge og gennemføre i de mellemliggende år fra nu og frem til etablering af de nye kommuner.

Såfremt der reduceres eller øges i det kommunale forbrug frem mod 2018, vil det således være nødvendigt at tilpasse analysens beregninger herefter.

Således er det valgt heller ikke at pris- og lønfremskrive analysens resultater, da en række øvrige forhold vil have betydning for de endelige udgifter ved etablering af nye kommuner.

2.2. Samarbejde mellem Deloitte og BDO

Som det fremgår af ovenstående, så gennemføres undersøgelsen i forhold til Qaasuitsup Kommune af BDO, men undersøgelsen i forhold til Kommuneqarfik Sermersooq udføres af Deloitte.

Undersøgelserne er gennemført efter en koordinering mellem parterne, således der så vidt muligt er anvendt samme opgørelsesmetoder m.v., ligesom rapporterne er struktureret ens.

På nogle områder er præmisserne for en opdeling af Qaasuitsup kommune og Kommuneqarfik Sermersooq dog forskellige, hvilket også afspejles i rapporterne.

3. Sammenfatning

Analysen har haft til formål at belyse økonomiske og administrative udgifter og gevinster ved en eventuel opdeling af Kommuneqarfik Sermersooq.

Analysen har vist, at der i forhold til økonomi og administration udelukkende er fundet udgifter.

Det vil sige, at det både i en overgangsperiode fra maj 2017 til januar 2018 og efterfølgende, når de nye kommuner fra 1. januar 2018 går i drift, vil blive dyrere.

Det er især udgifter til flere folkevalgte (kommunalbestyrelsesmedlemmer) samt to direktioner med tilhørende sekretariatsbetjening, samt øgede udgifter til ledere og medarbejdere i myndighedsfunktioner, økonomi, lønadministration, HR og IT m.v., der skaber merudgifter i forhold til den nuværende Kommuneqarfik Sermersooq.

Analysen viser således væsentlige merudgifter forbundet med etablering og drift af nye, mindre kommuner.

I en ny Sermersooq Øst peges der på, at der - på grund af den nye kommunes rammevilkår – vil være en risiko for en utilstrækkelig faglig bæredygtighed.

Dette kan true den ny kommunes evne til at løse sine opgaver. Mere generelt kan dette være en bremse i forhold til kommunernes muligheder for at beholde/hjemtage større og mere komplekse opgaver, da det ofte vil være den mindste enheds kompetence og kapacitet, der vil blive som målestok i sådanne overvejelser.

Det skal dog bemærkes, at en kommunedeling vil kunne have andre, positive gevinster i forhold til eksempelvis nærdemokrati, som ikke er belyst i denne analyse.

Når analysens resultater fortolkes, er det væsentligt at bemærke, at der generelt er foretaget konservative skøn over udgifterne ved en kommunedeling.

Der er således tale om en minimumsvurdering af udgiftsstigningen.

Endvidere skal det bemærkes, at der ikke kan tages højde for den grundlæggende usikkerhed, der ligger i, at udgifterne i høj grad afhænger af de politiske og administrative beslutninger, der træffes efter, at en deling er gennemført.

Dog er det vurderingen, at det billede, denne rapport tegner, er retvisende i en overordnet ramme ift. etablering og drift af nye kommuner.

Det indebærer naturligvis en lang række skøn, at opgøre fordele og ulemper ved en opdeling af en kommune.

Derfor er opgørelserne også behæftet med usikkerhed. Det er dog søgt, at understøtte skøn med statistik, erfaringer og drøftelser med den nuværende kommune.

Med afsæt heri viser undersøgelsen, at en opdeling af Kommuneqarfik Sermersooq i Vest og Øst vil medføre:

- En årlig merudgift til administration på mellem 20 og 25 mio.kr. årligt. Heri indgår etableringen af en reduktion af den nuværende Kommunalbestyrelser i Kommuneqarfik Sermersooq Vest fra 19 til 15 medlemmer, udgifter til driften af en ny Kommunalbestyrelse, direktion og administration i Kommuneqarfik Sermersooq Øst.
- En engangsudgift i forbindelse med opdelingen af kommunen på mellem 15 og 20 mio.kr. Heri indgår udgifter til Overgangsudvalg, udgifter til rekruttering og aflønning af ny direktion og sekretariat i overgangsperioden samt udgifter til omlægning af IT, udvikling af nyt design/logo, hjemmeside m.v.
- På indtægtssiden viser analysen, at indtægterne for de opdeltede kommuner vil være en smule lavere end indtægterne i den nuværende kommune - primært som følge af et højere bidrag til udligningsordningen.

4. Indhold og metode

4.1. Rammerne for analysen

På baggrund af de politiske drøftelser om kommunedeling, den vejledende folkeafstemning om opdeling af Qaasuitsup Kommunia og Naalakkersuisuts koalitionsaftale, er det besluttet, at tilvejebringe et beslutningsgrundlag for at drøfte den kommunale struktur på ny.

På et møde i Den Politiske Koordinationsgruppe den 11. februar 2015, pkt. 2.3, blev det besluttet at igangsætte et analysearbejde, der tager stilling til omkostninger og gevinster ved en eventuel ny kommunestruktur.

Analysen skal endvidere forholde sig til den nuværende og en ændret kommunestrukturs muligheder for at leve op til målsætningerne for den kommunale struktur, jf. strukturudvalgets betænkning fra 2005:

- En offentlig sagsbehandling, der løses så tæt som muligt på borgerne.
- En øget grad af selvbetjening via brug af IT-løsninger og digitalisering af den offentlige sagsbehandling.
- En forenkling af administrative sagsgange og de lovgivninger, der ligger til grund for disse.
- Øgede kompetencer hos de medarbejdere der skal servicere borgerne, med henblik på en mere effektiv og korrekt sagsbehandling.
- Etablering af lokale fællesoffentlige servicecentre, hvor borgerne via én indgang, kan betjenes uanset hvilken myndighed der er sagsbehandler.

4.1.1. Indledende spørgsmål til afklaring

Forud for opgørelse af omkostninger og gevinster ved en eventuelt ændret kommunestruktur må en række spørgsmål nødvendigvis besvares:

- Hvordan skal de nye kommuner afgrænses geografisk
- Hvilke byer skal være administrationsbyer (fx by med flest indbyggere)?
- Skal der nedsættes overgangsudvalg, hvordan skal de i givet fald nedsættes, og hvordan skal de i givet fald være sammensat?
- Tidshorisont – hvornår skal en deling træde i kraft?

Når disse spørgsmål er besvaret, kan opgørelsen af omkostninger og gevinster i en ændret kommunal struktur iværksættes.

4.2. Beskrivelse af opgaveløsningen

Analysen er gennemført i følgende trin:

1. Der udarbejdes en opgørelse over indtægtsgrundlaget fordelt på indtægtstyper samt gerne, hvor indtægtskilden er bosiddende ift. ny kommunestruktur.
2. Der udarbejdes en opgørelse af de nuværende udgifter i henholdsvis Kommuneqarfik Sermersooq og Qaasuitsup Kommunua opdelt på:
  - a. Udgifter til politisk og administrativ ledelse samt central administration.
  - b. Udgifter til drift af fagområderne opdelt på løn og øvrig drift.
  - c. Særskilt opgørelse af it-udgifter til systemer, services, drift mm. (ikke hardware) samt disses prisfastsættelse (fast abonnement, licenser mm.).
  - d. Opgørelse af aktiver og passiver, herunder likvide aktiver, gæld og tilgodehavender.
  - e. Ovenstående skal forsøges henført til fysisk placering for afholdelsen af udgifterne, aktiver og passiver ift. ny kommunestruktur.
3. Der estimeres på de udgifter, der er forbundet med at opdele og etablere de to nye kommuner (transaktionsomkostninger)

I forbindelse med analysen beregnes en række udgiftsdifferencer (mer-/mindreudgifter). En udgiftsdifference angiver, hvor meget mere eller mindre de to nye kommuner vil koste ift. den eksisterende kommune.

En negativ udgiftsdifference svarer til en udgiftsstigning ift. den nuværende kommune – hvilket vil sige, at en kommunedeling vil medføre højere udgifter til et område.

En positiv udgiftsdifference betyder modsat, at en opdeling vil være billigere end de nuværende kommuner.

4.2.1. Analyse af indtægtsgrundlaget

Der udarbejdes en opgørelse over den geografiske fordeling af de nuværende indtægter i Kommuneqarfik Sermersooq, så de kan henføres til en af de to nye kommuner.

Tilsvarende laves en opgørelse af den geografiske fordeling af de nuværende indtægter i Qaasuitsup Kommunua, så de kan henføres til en af de tre nye kommuner.

I analysen simuleres konsekvenserne af en kommunedeling i forhold til bloktilskud og udligning. Denne opgørelse er foretaget af Skattestyrelsen med udgangspunkt i 90/115-modellen.

90/115-modellen er den model, der er anvendt frem til og med 2013.

I 2014 og 2015, er der med udgangspunkt i det igangværende arbejde benyttet andre, midlertidige modeller.

Når en ny udligningsmodel vedtages, må der derfor nødvendigvis foretages en genberegning af konsekvenser i forhold til udligningen.

På samme vis simuleres konsekvenserne for bloktilskuddet. Dette er dog vanskeligere, da en del af fordelingen af bloktilskuddet er forhandlede størrelser.

4.2.2. Analyse af driftsudgifter

Når der skal vurderes på økonomien i en fremtidig deling af kommunerne, sker det i analysen i henhold til de principper, der er beskrevet i Bekendtgørelse om deling af kommuner¹.

Vedrørende deling af driftsudgifter gælder følgende:

- Administration og fagområder fordeles med afsæt i den nuværende fordeling, således, at det der i dag konteres på omkostningssted, dvs. på en by eller et mindre bosted, forbliver her
- Fællesudgifter fordeles efter indbyggertal

Vedrørende deling af personale gælder følgende:

- Hver kommune overtager de ansatte, der har tjenestested i den nye kommune
- Ansatte i den nuværende centraladministration samt lønudgifter til disse fordeles i de nye kommuner, som udgangspunkt efter indbyggertal

4.2.3. Bodeling - aktiver og passiver

Vedrørende deling af aktiver og passiver gælder følgende:

- Hver af de nye kommuner overtager de aktiver, der er geografisk placerede i den nye kommune samt de passiver, rettigheder og pligter, der er tilknyttet de pågældende aktiver
- Aktiver og passiver, der ikke er umiddelbart henfør bare til en af de nye kommuner, skal være fælleseje eller fordeles med kompensation til de kommuner, der ikke får aktivet/passivet efter relevante fordelingsnøgler – eksempelvis indbyggertallet pr. 1. januar 2015 i de nye kommuner

4.2.4. Analyse af transaktionsomkostninger

I forbindelse med etablering af to nye kommuner vil der være en række udgifter forbundet med dette. I denne analyse defineres transaktionsomkostninger som de ekstra udgifter, der skal afholdes i den teoretiske overgangsperioden 1. maj 2017 – 1. januar 2018.

Det drejer sig bl.a. om udgifter i forbindelse med bodeling, flytning, overgangsudvalg, tilpasning af lovgivning mv. I analysen behandles transaktionsomkostninger i forbindelse med:

- Etablering af overgangsudvalg i de nye kommuner
- Ansættelse af en ny direktion til en af de nye kommuner
- Sekretariatsbistand til planlægning og implementering af de nye kommuner

---

¹ Den danske bekendtgørelse BEK nr 868 af 16/09/2005 om deling af kommuner anvendes, da der ikke findes tilsvarende grønlandsk lovgivning.

- Etablering af fysiske arbejdspladser, hjemmeside, logo, opsætning af it mv.

Herudover må det forventes, at der vil være nogle transaktionsomkostninger, hvor det ikke er muligt at vurdere udgiften på. Det drejer sig bl.a. om den usikkerhed hos medarbejderstaben, en ny organisering af kommunestrukturen skaber, samt de rekrutteringsmuligheder der må forventes i de nye kommuner. Dette behandles derfor mere kvalitativt i analysen.

5. Rammevilkår for de to nye kommuner

Kommunernes rammevilkår beskriver en række af de faktorer og vilkår, der påvirker kommunens muligheder for at udvikle en bæredygtig service til sine borgere.

Indtægtsgrundlaget er blandt andet bestemt af arbejdsstyrken og den gennemsnitlige indtjening pr. borger i arbejdsstyrken – hvilket igen er påvirket af uddannelsesniveau, branchen som borgeren arbejder i og kommunens muligheder for at tiltrække virksomheder og dermed arbejdspladser.

Udgiftsstrukturen er blandt andet bestemt af borgernes aldersmæssige sammensætning, ledighed og antallet af borgere med nedsat arbejdsevne.

Det er i det følgende søgt, at give en overordnet beskrivelse af de nye kommunernes rammevilkår ved en eventuel opdeling af Kommuneqarfik Sermersooq.

5.1. Kommunens opdeling

Undersøgelsen skal undersøge konsekvenserne af en opdeling af Kommuneqarfik Sermersooq i to nye kommuner:

De nye kommuner opdeles således:

- Nuuk og Paamiut (omtales Sermersooq Vest)
- Tasiilaq og Ittoqqortoormiit (omtales Sermersooq Øst)

Byen (inkl. bygder) med flest indbyggere i hver af de nye kommuner skal være administrationsby.

Det vil sige, at Nuuk og Tasiilaq bliver administrationsbyer i de nye kommuner.

Opdelingen er illustreret nedenfor:

	Sermersooq Vest	Sermersooq Øst
Administrationsby	Nuuk	Tasiilaq
Øvrige byer	Paamiut	Ittoqqortoormiit
Mindre bosteder	Qeqertarsuatsiat, Ar- suk, Kapisillit, Kangil- linnguit	Kuummiut, Kulusuk, Sermiligaaq, Tini- teqilaaq, Isortoq

Tabel 1 Oversigt over de nye kommuner

I det følgende ses nærmere på de rammevilkår de nye kommuner vil have som grundlag for deres økonomi og opgaveløsning.

Indledningsvis skal det nævnes, at Ivittuut fremgår af flere af oversigterne i rapporten. Ivittuut er nedlagt, men flere af oversigterne omfatter perioder, hvor kommunen/byen fortsat eksisterede. Ivittuut er derfor medtaget for fuldstændighedens skyld.

Rammevilkårene er indikatorer, der siger noget om kommunens indtægtsgrundlag, sociale udgiftsprofil, vækstmuligheder og følsomhed i forhold til konjunkturer og andre risikofaktorer.

Analysen er i sagens natur begrænset af de statistiske data, der er til rådighed – data der for de flestes vedkommende kun strækker sig frem til 2013.

Kommuneqarfik Sermersooq har udarbejdet en Lokalsamfundsprofil for hver af byerne i kommunen. Lokalsamfundsprofilerne beskriver en række af rammevilkårene for de enkelte byer.

Disse beskriver følgende forhold for hver af de fire byer med tilknyttede bygder:

- Politisk system og lokaladministration
- Historik
- Geografi og klima
- Befolkning
- Husstandsindkomst
- Infrastruktur
- Boligforhold
- Uddannelse
- Erhverv
- Sociale forhold

- Kriminalitet
- Sundhedssektor

5.2. Analyse af rammevilkårene

5.2.1. Demografi

Oplysninger om befolkningens sammensætning findes frem til og med midten af 2015, hvor befolkningstallet så således ud:

01.01.2015	0-2 Vuggestuer	3-5 Børnehave	6-8 Yngste klasser	9-12 Mellemlære klasser	13-15 Ældste klasser	16-17 Ungdom under 18	18-24 Ungdom over 18	25-34 Voksen, erhvervsaktiv	35-44 Voksen, erhvervsaktiv	45-54 Voksen, erhvervsaktiv	55-64 Voksen, erhvervsaktiv	65-74 Pensionist 1	75-79 Pensionist 2	80+ Pensionist 3	I alt
Nanortalik	60	80	66	102	84	57	164	227	176	306	255	182	29	16	1.804
Qaqortoq	134	146	140	153	134	110	436	468	301	570	446	240	40	31	3.349
Narsaq	80	72	74	95	77	47	175	209	152	341	269	160	30	36	1.817
Ivittuut	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	3
Paamiut	67	64	61	89	73	50	152	218	131	276	228	140	23	19	1.591
Nuuk	666	713	680	912	643	380	1752	3044	2316	3218	2036	672	115	112	17.259
Maniitsoq	122	120	124	154	140	95	288	427	301	609	405	206	59	52	3.102
Sisimiut	251	284	289	368	288	188	810	877	729	1092	667	304	85	63	6.295
Kangaatsiaq	51	41	51	88	87	34	137	180	103	194	134	46	18	15	1.179
Aasiaat	156	120	114	153	110	109	500	451	303	576	358	212	53	42	3.257
Qasigiannuit	58	47	49	72	52	27	129	158	144	208	149	103	21	16	1.233
Ilulissat	202	211	216	288	205	113	462	739	622	881	530	278	66	53	4.866
Qeqertarsuaq	25	34	29	54	35	26	84	85	89	190	111	89	16	25	892
Uummannaq	85	85	91	127	91	63	265	279	222	412	277	136	28	18	2.179
Upernavik	146	144	113	227	140	80	351	367	343	435	270	114	39	28	2.797
Qaanaaq	36	39	44	44	36	17	86	104	72	158	75	38	12	4	765
Tasiilaq	156	182	167	256	174	103	325	446	329	453	290	124	19	9	3.033
Illoqqortoormiut	27	28	21	27	19	16	46	65	41	63	50	24	2	2	431
Udenfor kommunerne	0	0	0	0	0	0	8	21	26	47	23	7	0	0	132
Hele landet	2.322	2.410	2.329	3.209	2.388	1.515	6.170	8.366	6.401	10.030	6.573	3.075	655	541	55.984
Sermersooq Vest	733	777	741	1.001	716	430	1.904	3.263	2.448	3.495	2.264	812	138	131	18.853
Procent	4	4	4	5	4	2	10	17	13	19	12	4	1	1	100
Sermersooq Øst	183	210	188	283	193	119	371	511	370	516	340	148	21	11	3.464
Procent	5	6	5	8	6	3	11	15	11	15	10	4	1	0	100

Kilde: Grønlands Statistik – Befolkningen i distrikterne efter område, aldersgruppe og bosted

Vest havde pr. 1 januar 2015 godt 18.850 indbyggere. Heraf var ca. 71 procent i den erhvervsaktive alder (19-64 år), ca. 23 procent børn og unge (0-18) og ca. 6 procent ældre (65+).

Øst havde godt 3.450 indbyggere. Heraf var ca. 60 procent i den erhvervsaktive alder, ca. 34 procent børn og unge og ca. 6 procent ældre. Forsørgerbyrden for Øst er dermed lidt højere end i Vest.

Det betyder grundlæggende, at der alt andet lige er flere erhvervsaktive i Vest til at tjene penge og finansiere udgifterne til børn, unge og ældre.

Da mange af de følgende data kun findes frem til og med 2013, er det i dette afsnit valgt også at vise befolkningssammensætning pr. 1. juli 2013.

01.01.2013	0-2 Vuggestuer	3-5 Børnehave	6-8 Yngste klasser	9-12 Mellemste klasser	13-15 Ældste klasser	16-17 Ungdom under 18	18-24 Ungdom over 18	25-34 Voksen, erhvervsaktiv	35-44 Voksen, erhvervsaktiv	45-54 Voksen, erhvervsaktiv	55-64 Voksen, erhvervsaktiv	65-74 Pensionist 1	75-79 Pensionist 2	80+ Pensionist 3	I alt
Nanortalik	87	81	83	116	108	52	185	233	195	326	256	171	32	13	1.938
Qaortoq	132	149	133	157	159	112	467	429	339	630	406	231	35	34	3.413
Narsaq	64	76	69	106	76	32	180	197	173	365	234	161	38	29	1.800
Mittuut	0	0	0	0	0	0	0	12	13	11	6	0	0	0	42
Paamiut	63	69	59	88	90	46	163	195	164	297	201	136	30	20	1.621
Nuuk	667	706	626	912	628	373	1795	2829	2347	3220	1809	613	129	86	16.740
Maniitsoq	137	131	125	203	157	83	331	427	377	624	398	192	57	46	3.288
Sisimiut	269	295	290	353	265	195	914	824	796	1057	636	297	87	54	6.332
Kangaatsiaq	47	59	72	95	81	36	163	161	133	202	100	45	19	14	1.227
Aasiaat	150	122	117	176	125	143	470	420	392	594	317	205	56	40	3.327
Qasigianguit	46	54	45	78	60	30	138	165	155	209	127	106	22	13	1.248
Ilulissat	212	218	233	255	239	105	490	717	728	873	448	297	60	50	4.925
Qeqertarsuaq	30	30	41	54	44	18	84	78	100	180	95	81	20	24	879
Uummannaq	80	84	98	132	116	81	270	266	264	415	270	132	29	17	2.254
Upernavik	152	129	153	221	157	112	330	377	360	455	208	118	43	22	2.837
Qaanaaq	38	47	40	39	40	28	105	82	86	160	77	40	9	10	801
Tasiilaq	169	184	189	256	177	90	324	404	365	439	259	121	21	10	3.008
Illoqqortoormiut	32	17	24	31	31	14	51	64	43	76	40	29	2	3	457
Udenfor kommunerne	0	0	0	0	0	0	31	45	47	64	42	4	0	0	233
Hele landet	2.375	2.451	2.397	3.272	2.553	1.550	6.491	7.925	7.077	10.197	5.929	2.979	689	485	56.370
Sermersooq Vest	730	775	685	1.000	718	419	1.958	3.036	2.524	3.528	2.016	749	159	106	18.403
Procent	4	4	4	5	4	2	11	16	14	19	11	4	1	1	100
Sermersooq Øst	201	201	213	287	208	104	375	468	408	515	299	150	23	13	3.465
Procent	6	6	6	8	6	3	11	14	12	15	9	4	1	0	100

Kilde: Grønlands Statistik – Befolkningen i distrikterne efter område, aldersgruppe og bosted

Vest havde pr. 1. januar 2013 godt 18.400 indbyggere (altså ca. 450 færre end pr. 1. januar 2015). Heraf var ca. 71 procent i den erhvervsaktive alder (19-64 år), ca. 23 procent børn og unge (0-18) og ca. 6 procent ældre (65+).

Øst havde godt 3.450 indbyggere (altså stort set det samme som pr. 1. januar 2015). Heraf var ca. 60 procent i den erhvervsaktive alder, ca. 35 procent børn og unge og ca. 5 procent ældre. Forsørgerbyrden for Øst er dermed lidt højere end i Vest.

5.2.1.1. Befolkningsudvikling

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Mittuut	176	179	182	144	183	172	171	144	42	12	3
Paamiut	1957	1944	1906	1877	1850	1775	1733	1696	1621	1649	1591
Nuuk	14252	14321	14486	14828	14847	15161	15559	15856	16157	16437	16582
I alt	16385	16444	16574	16849	16880	17108	17463	17696	17820	18098	18176
		59	130	275	31	228	355	233	124	278	78
Tasiilaq	3031	3041	3069	3043	2998	3026	3023	3044	3008	3041	3033
Illoqqortoormiut	546	543	529	513	485	469	472	470	457	449	431
I alt	3577	3584	3598	3556	3483	3495	3495	3514	3465	3490	3464

Kilde: Grønlands Statistik – Befolkning over tid fordelt på distrikter

Som det fremgår, så er befolkningen i Vest vokset med knap 1.800 personer – hvor tilvæksten i Nuuk udgør 2.345 personer.

I Øst er befolkningstallet faldet godt 100 personer.

Som følge af tallene størrelse – og dermed den statistiske usikkerhed, er det vanskeligt at udarbejde valide befolkningsprognoser på distriktsniveau.

Der må derfor i stedet tages afsæt i den foreliggende befolkningsprognose for de nuværende kommuner.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Kujalleq	6745	6679	6618	6553	6482	6417	6340	6276	6202	6125
Sermersooq	22472	22638	22803	22975	23146	23307	23462	23620	23768	23915
Qeqqata	9344	9289	9241	9187	9137	9091	9045	8999	8941	8881
Qaasuitsup	16971	16784	16594	16407	16216	16024	15828	15641	15441	15241
I alt	55532	55390	55256	55122	54981	54839	54675	54536	54352	54162

Kilde: Grønlands Statistik – Befolkningsprognose 2015

Det fremgår af den samlede befolkningsprognose, at befolkningen i Kommuneqarfik Sermersooq vil vokse yderligere med omkring 1.500 personer over de kommende 10 år.

Befolkningen i Vest er kontinuerligt vokset gennem de seneste 10 år, ligesom befolkningen i Øst er faldet.

Med de statistiske usikkerheder der er knyttet til dette, må det alligevel kunne antages at Vest står over for en fortsat voksende befolkning, medens det omvendte kan antages at ville gøre sig gældende for Øst.

5.2.2. Uddannelse

	00 Ingen uddannelse	01 Førskole, vuggestue, dagpleje	02 Folkeskole 1. Klasse	10 Folkeskole 6. Klasse	24 Folkeskole 10. Klasse	34 Klasse	Gymnasieuddannelse	35	Erhvervsuddannelse	44 Almen efteruddannelse	45 Erhvervs- efteruddannelse	54 Kort videregående uddannelse	55 Kort videregående erhvervsuddannelse	64 Bachelor	65	Professionsbachelor	74 Kandidat	75	Professionskandidat	84 Ph.D. og doktorgrad	99 Ikke klassificeret uddannelse	I alt
Nanortalik	74	75	180	96	1.066	23	291	4	0	0	0	0	11	1	39	3	0	0	0	0	0	1.863
Qaqortoq	142	160	304	148	1.689	98	627	11	0	0	0	69	6	126	38	1	2	0	0	0	0	3.421
Narsaq	66	79	173	75	1.003	45	281	7	0	0	0	24	2	43	6	0	0	0	0	0	0	1.804
Ivittuut	0	0	0	0	1	1	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	12
Paamiut	63	61	161	80	944	22	244	0	0	0	0	23	2	45	4	0	0	0	0	0	0	1.649
Nuuk	668	704	1.607	633	6.596	1.089	2.904	123	1	0	0	576	178	1.208	743	31	24	0	0	0	0	17.085
Maniitsoq	137	136	286	156	1.828	31	471	3	0	0	0	39	4	70	12	1	0	0	0	0	0	3.174
Sisimiut	259	285	632	250	3.077	240	1.020	33	1	0	0	108	23	258	71	3	2	0	0	0	0	6.262
Kangaatsiaq	54	48	147	86	750	7	80	1	0	0	0	2	0	31	1	0	0	0	0	0	0	1.207
Aasiaat	150	143	288	103	1.871	87	446	13	0	0	0	32	5	105	35	1	1	0	0	0	0	3.280
Qasigianguit	47	54	125	58	721	27	169	0	0	0	0	8	2	32	7	0	1	0	0	0	0	1.251
Ilulissat	190	226	479	240	2.535	125	728	21	1	0	0	76	11	222	38	1	0	0	0	0	0	4.893
Qeqertarsuaq	25	25	99	33	545	18	101	2	0	0	0	8	0	28	3	0	0	0	0	0	0	887
Uummannaq	83	89	219	110	1.415	29	185	1	0	0	0	10	3	56	2	0	0	0	0	0	0	2.202
Upernivik	144	138	358	143	1.757	18	176	2	0	0	0	12	1	48	4	0	0	0	0	0	0	2.801
Qaanaaq	34	40	87	28	477	6	85	0	0	0	0	0	0	11	1	1	0	0	0	0	0	770
Tasiilaq	166	186	433	160	1.660	23	309	0	0	0	0	11	1	87	5	0	0	0	0	0	0	3.041
Illoqortoormiut	35	22	52	14	261	4	45	0	0	0	0	1	2	13	0	0	0	0	0	0	0	449
Udenfor distrikterne	0	0	0	0	130	5	72	0	0	0	0	12	1	7	3	1	0	0	0	0	0	231
Hele landet	2.337	2.471	5.630	2.413	28.326	1.898	8.243	221	3	0	0	1.022	242	2.429	976	41	30	0	0	0	0	56.282
Sermersooq Vest	731	765	1.768	713	7.541	1.112	3.157	123	1	0	0	599	180	1.253	747	32	24	0	0	0	0	18.746
Procent	4	4	9	4	40	6	17	1	0	0	0	3	1	7	4	0	0	0	0	0	0	100
Sermersooq Øst	201	208	485	174	1.921	27	354	0	0	0	0	12	3	100	5	0	0	0	0	0	0	3.490
Procent	6	6	14	5	55	1	10	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	100

Kilde: Grønlands Statistik – uddannelse efter distrikt, tid og isced11-niveau

I Vest har ca. 27 procent af befolkningen (knap 5.000 personer) en kortere videregående uddannelse (efter endt folkeskole) og yderligere ca. 12 procent (godt 2.200 personer) har en længere videregående uddannelse.

I alt knap 40 procent af befolkningen i Vest har således en videregående uddannelse, hvilket givetvis skal ses i samspil med Nuuk's status som uddannelsesby og hjemsted for en række større organisationer.

I Øst har 11 procent af befolkningen (knap 400 personer) en kortere videregående uddannelse, mens 3 procent (godt 100 personer) har en længere videregående uddannelse.

Befolkningens uddannelsesniveau har alt andet lige en indflydelse på indkomsterne størrelse (jo mere veluddannet befolkning, jo højere indkomster).

Samtidig er der et samspil mellem befolkningens uddannelsesniveau og virksomhedernes mulighed for at tiltrække tilstrækkeligt kvalificeret arbejdskraft – og dermed også virksomhedernes ønske om at etablere sig i området.

Befolkningens uddannelsesniveau – og virksomhedernes ønske om at investere i etablering og udvikling – er således væsentlige elementer i udviklingen af det enkelte geografiske område.

5.2.3. Skattepligtig indkomst

	15-19 år	20-24 år	25-29 år	30-34 år	35-39 år	40-44 år	45-49 år	50-54 år	55-59 år	60-64 år	65-69 år	70-74 år	over 74 år	Alle	Indeks
Nanortalik	22.830	76.150	140.868	140.687	159.764	187.403	165.600	153.358	161.051	156.234	125.026	110.685	90.199	132.250	66
Qaqortoq	26.680	90.601	147.402	200.743	246.462	266.660	226.254	275.762	246.736	226.144	157.494	140.298	96.783	180.886	90
Narsaq	25.338	94.748	158.260	182.204	197.447	193.530	165.549	220.678	215.164	170.531	192.873	114.491	93.163	162.440	81
Ivittuut														501.484	249
Paamiut	33.311	103.530	148.379	169.769	212.713	217.440	217.108	200.873	195.428	186.598	133.640	117.978	99.117	158.839	79
Nuuk	31.704	112.946	179.161	270.083	321.200	359.227	346.839	353.052	361.978	347.591	312.816	183.579	120.391	271.449	135
Maniitsoq	20.235	102.814	138.418	191.086	252.995	203.322	207.219	219.200	198.224	208.673	152.590	100.758	96.522	167.731	83
Sisimiut	31.706	106.812	179.569	232.125	284.445	269.413	281.419	286.086	271.660	245.630	180.583	136.311	118.641	207.633	103
Kaṅqaatsiaq	15.387	68.760	95.234	112.424	144.809	152.758	184.883	177.472	163.541	169.316	156.352	103.741	87.864	124.034	62
Asiaat	35.273	88.655	136.977	169.145	207.843	227.501	221.769	200.794	229.252	200.539	156.569	117.864	91.133	159.249	79
Qasigiannuit	40.017	102.192	152.056	189.837	222.335	206.686	230.858	245.420	212.277	182.346	121.055	92.956	93.256	169.717	84
Ilulissat	25.904	101.680	147.556	199.385	242.606	248.498	242.956	250.539	238.128	227.991	185.239	132.322	100.574	189.795	94
Qeqertarsuaq	25.094	88.897	164.461	155.308	180.255	268.614	236.308	230.206	237.866	235.314	140.617	128.559	98.128	175.978	87
Uummannaq	30.493	98.779	152.034	182.763	207.626	213.980	229.082	228.247	214.337	185.278	154.565	112.270	106.926	168.167	84
Upernavik	10.982	69.344	105.657	134.745	174.024	178.503	193.829	190.657	164.584	174.430	202.201	114.697	94.610	135.900	68
Qaanaaq	15.765	78.742	81.098	127.164	126.344	153.469	115.606	173.685	140.213	153.724	142.077	118.691	69.757	114.046	57
Tasiilaq	25.398	81.465	116.993	167.318	205.316	202.682	175.956	175.739	194.730	166.432	173.697	113.427	109.327	145.993	73
Iltoqqortoormiut	13.865	75.339	160.474	168.731	181.714	151.366	174.592	195.375	169.705	237.533	131.709	107.018	122.967	143.449	71
Hele landet	27.710	98.556	156.810	214.767	261.156	270.489	261.445	269.167	265.467	247.651	196.071	132.576	103.316	201.292	100

Kilde: Grønlands Statistik – Skattepligtig indkomst pr. person

I Vest er den skattepligtige indkomst i Nuuk generelt lidt højere end landsgennemsnittet (indeks 135), mens de skattepligtige indkomster i Paamiut ligger lidt lavere end landsgennemsnittet (indeks 79). Tallene for Ivittuut er kun vist som total af diskretionshensyn.

Størrelsen af de skattepligtige indkomster i Vest har givetvis en sammenhæng med det generelt højere uddannelsesniveau blandt indbyggerne i Vest.

I Øst er den skattepligtige indkomst pr. person generelt lidt lavere end landsgennemsnittet (Tasiilaq indeks 73 og Iltoqqortoormiut indeks 71).

Ser man i stedet på den samlede husstandsindkomst, så ser dette således ud:

	Alle	Indeks
Nanortalik	254.245	67
Qaqortoq	323.224	85
Narsaq	294.372	77
Mittuut	0	0
Paamiut	288.703	76
Nuuk	477.758	126
Maniitsoq	328.491	86
Sisimiut	391.434	103
Kangaatsiaq	266.471	70
Aasiaat	304.936	80
Qasigiannuit	341.202	90
Ilulissat	380.634	100
Qeqertarsuaq	341.835	90
Uummannaq	342.745	90
Upernavik	330.861	87
Qaanaaq	242.912	64
Tasiilaq	320.815	84
Illoqortoormiut	281.761	74
Hele landet	380.655	100

Kilde: Grønlands Statistik – Skattepligtig husstandsindkomst

I Vest ligger den samlede husstandsindkomst i Nuuk lidt tættere på landsgennemsnittet, mens Paamiut ligger endnu lavere end landsgennemsnittet i forhold til den skattepligtige indkomst pr. person.

I Øst ligger den samlede husstandsindkomst generelt lidt tættere på landsgennemsnittet end ved den personlige indkomst.

5.2.4. Erhvervsstruktur

Der findes p.t. ikke data, der kan beskrive erhvervsstrukturen i distrikterne (antal virksomheder og deres omsætning fordelt på brancher og eksempelvis antal ansatte). Derfor anvendes beskæftigelsesdata til at beskrive erhvervsstrukturen.

	Fiskeri, fangst og landbrug	Råstofudvinding	Industri Energi- og vandforsyning	Bygge og anlæg	Handel Hotel- og restauration	Transport	Forretningsservice Offentlig administration og service Øvrige serviceerhverv	Uoplyst	Alle				
Nanortalik	87	29	1	22	43	80	27	30	12	314	12	8	665
Qaqortoq	109	47	4	20	155	204	48	100	57	634	64	38	1.480
Narsaq	91	16	2	7	55	88	17	117	16	304	14	9	734
Mittuut	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	9	11
Paamiut	192	0	2	14	21	84	2	42	15	309	2	4	687
Nuuk	502	30	149	107	654	912	298	1.236	795	3.350	498	318	8.847
Maniitsoq	259	1	9	24	125	190	41	99	57	585	36	10	1.435
Sisimiut	376	3	30	22	357	410	89	360	198	1.001	96	76	3.018
Kangaatsiaq	117	0	0	13	11	55	3	3	5	198	5	0	411
Aasiaat	201	0	21	23	60	158	59	169	86	514	33	24	1.347
Qasigiannuit	192	0	1	12	27	63	5	45	11	204	23	4	589
Ilulissat	530	2	13	26	146	263	140	175	85	814	27	45	2.268
Qeqertarsuaq	81	0	3	10	19	59	10	10	7	173	5	8	382
Uummannaq	393	1	0	24	43	130	11	51	12	360	17	7	1.050
Upernavik	357	0	0	30	51	133	8	33	15	403	6	8	1.042
Qaanaaq	18	0	0	11	6	41	3	11	14	132	3	4	243
Tasiilaq	41	0	0	20	85	144	43	78	10	530	17	16	984
Illoqqortoormiut	2	0	0	7	10	32	0	17	0	67	4	3	142
Hele landet	3.548	128	235	392	1.872	3.045	806	2.583	1.500	9.895	865	591	25.461
Procent fordeling													
Hele landet	14	1	1	2	7	12	3	10	6	39	3	2	100
Vest	7	0	2	1	7	10	3	13	8	38	5	3	100
Øst	4	0	0	2	8	16	4	8	1	53	2	2	100

Kilde: Grønlands Statistik – Antal hovedbeskæftigede i gennemsnit pr. måned

Vest har en bredere erhvervsstruktur end andre distrikter landet. Dette betyder alt andet lige, at man ikke er lige så følsom over for konjunkturudsving i enkelte brancher som andre kommuner.

Antal hovedbeskæftigede i Fiskeri, fangst og landbrug i Vest er ca. det halve af gennemsnittet for landet.

På trods af at Selvstyret har sin hovedadministration i Nuuk, så er antallet af hovedbeskæftigede i gennemsnit pr. måned inden for Offentlig administration og service i Vest en smule lavere end for landet som helhed.

I Øst har mere end 50 procent deres hovedbeskæftigelse inden for Offentlig administration og service.

Udviklingen i antallet og størrelsen af virksomhederne i Vest og Øst, ser således ud:

Sermersooq Vest		Antal virksomheder, i lønsumsintervaller					Lønsum i mio. kr.				
Lønsumsintervaller	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013	
A. 00-10	75	64	68	66	63	0	0	0	0	0	
B. 10-50	114	95	102	107	119	3	3	3	3	3	
C. 50-100	92	100	118	111	131	7	7	8	8	9	
D. 100-250	153	175	161	227	220	26	29	27	37	35	
E. 250-500	133	124	156	176	195	46	43	54	60	68	
F. 500-1.000	131	127	131	157	151	96	89	93	108	105	
G. 1.000-5.000	189	206	210	213	225	410	429	453	472	490	
H. 5.000-10.000	39	43	41	45	47	292	316	301	321	335	
K. Over 10.000	44	48	51	48	49	2.252	2.487	2.581	2.674	2.813	
Sermersooq Vest Total	970	982	1.038	1.150	1.200	3.131	3.403	3.520	3.682	3.859	

Sermersooq Øst		Antal virksomheder, i lønsumsintervaller					Lønsum i mio. kr.				
Lønsumsintervaller	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013	
A. 00-10	49	48	43	36	42	0	0	0	0	0	
B. 10-50	72	54	49	44	44	2	1	1	1	1	
C. 50-100	11	10	23	23	17	1	1	2	2	1	
D. 100-250	11	9	10	16	23	2	1	2	3	3	
E. 250-500	5	8	4	7	6	2	3	2	3	2	
F. 500-1.000	6	5	5	9	11	4	4	4	5	8	
G. 1.000-5.000	7	6	13	16	12	13	12	21	26	24	
H. 5.000-10.000	1	1	1	1	1	8	7	7	7	7	
K. Over 10.000	1	1	1	1	1	19	17	16	14	17	
Sermersooq Øst Total	163	142	149	153	157	49	46	54	61	64	

Kilde: Grønlands Statistik – Antal virksomheder og lønsummer fordelt efter lønsumsintervaller

Det bemærkes at lønsummen kan være udbetalt til borgere over hele landet, da en virksomhed godt kan have ansatte i flere byer.

Som det fremgår heraf, så er antallet af virksomheder i Vest steget fra 970 virksomheder i 2009 til 1.200 virksomheder i 2013. Lønsummen i disse virksomheder er steget fra 3.131 mio.kr. til 3.859 mio.kr. Virksomhederne i Vest er generelt lidt større end virksomhederne i Øst.

I Øst er antallet af virksomheder faldet fra 163 til 157, mens lønsummen er steget fra 49 mio.kr. til 64 mio.kr.

5.2.5. Arbejdsstyrke og ledighed

	18-19 år	20-24 år	25-29 år	30-34 år	35-39 år	40-44 år	45-49 år	50-54 år	55-59 år	60-64 år	Alle (18-64 år)
Nanortalik	24	78	88	84	60	71	114	99	76	55	750
Qaqortoq	47	182	154	149	126	127	257	243	164	116	1.565
Narsaq	16	83	81	66	49	62	136	127	116	57	796
Mittuut	0	0	2	2	1	2	0	1	3	1	11
Paamiut	25	96	80	79	59	61	110	97	73	60	741
Nuuk	207	807	1.026	1.068	916	943	1.436	1.264	927	537	9.132
Maniitsoq	33	164	131	167	128	136	242	237	164	105	1.506
Sisimiut	89	359	331	321	279	348	506	392	295	188	3.109
Kangaatsiaq	15	84	55	46	39	47	81	70	53	18	507
Aasiaat	61	161	152	129	111	162	241	187	145	89	1.436
Qasigiannuit	21	71	64	59	57	74	110	68	55	46	625
Ilulissat	55	230	245	271	250	278	388	323	190	137	2.367
Qeqertarsuaq	6	39	34	30	28	42	73	62	44	24	384
Uummannaq	38	132	107	97	92	108	194	148	116	70	1.103
Upernavik	37	148	107	141	131	148	175	160	79	56	1.182
Qaanaaq	16	45	31	32	21	37	57	51	25	11	326
Tasiilaq	48	133	163	136	115	140	171	128	98	48	1.180
Illoqqortoormiut	5	17	35	15	23	8	28	29	17	5	182
Hele landet	744	2.836	2.892	2.902	2.500	2.810	4.340	3.705	2.654	1.638	27.021
Vest	232	903	1.108	1.149	976	1.006	1.546	1.362	1.003	598	9.884
Heaf ledige	40	103	93	73	48	59	120	106	68	38	748
Ledighedsprocent	17	11	8	6	5	6	8	8	7	6	8
Øst	53	150	198	151	138	148	199	157	115	53	1.362
Heraf ledige	14	45	48	27	19	26	41	30	24	6	279
Ledighedsprocent	26	30	24	18	14	18	21	19	21	11	20

Kilde: Grønlands Statistik – Arbejdsstyrke og ledighed

I Vest var der i 2013 en samlet arbejdsstyrke på 9.884 personer, hvoraf ca. 8 procent var ledige. Ledigheden blandt under mellem 18 og 24 var størst.

I Øst var der en samlet arbejdsstyrke på 1.362 personer, men en ledighed på 20 procent – i aldersgruppen 18-24 helt oppe på 25-30 procent.

5.2.6. Offentlig hjælp

	-17 år		18-29 år		30-39 år		40-49 år		50-64 år		65+ år		I alt	
	Antal	Beløb (1000 DKK)	Antal	Beløb (1000 DKK)	Antal	Beløb (1000 DKK)	Antal	Beløb (1000 DKK)	Antal	Beløb (1000 DKK)	Antal	Beløb (1000 DKK)	Antal	Beløb (1000 DKK)
Nanortalik	8	14	126	1.639	61	1.115	67	1.412	71	772			337	4.989
Qaqortoq	8	46	197	2.986	94	1.956	108	2.708	124	2.177	8	157	539	10.029
Narsaq			109	1.651	56	1.134	87	1.384	66	1.312	6	68	328	5.558
Ivittuut														
Paamiut	7	25	148	1.888	80	1.608	84	1.531	92	1.409	6	7	417	6.468
Nuuk	11	74	580	10.568	278	8.346	378	12.608	381	11.471	14	214	1.642	43.281
Manitsaq			142	1.793	103	1.642	97	1.811	78	1.369			425	6.626
Sisimut	9	50	212	2.969	130	3.097	154	3.489	153	2.971	10	85	668	12.660
Kangaatsiaq			131	1.043	56	850	51	828	38	591			278	3.315
Aasiaat			141	1.795	79	1.671	108	1.586	101	1.548	6	38	436	6.641
Qasigiannguit			78	863	37	473	50	590	33	327			202	2.273
Ilulissat	6	51	231	3.514	159	3.481	156	2.961	134	1.957	6	8	692	11.971
Qeqertarsuaq			62	626	32	553	30	508	30	428	8	27	162	2.142
Uummannaq			147	1.607	81	1.373	112	1.535	92	977			437	5.514
Upernavik			151	1.799	109	2.107	111	1.358	73	857			447	6.136
Qaanaaq			95	1.708	41	1.042	68	1.016	45	384			253	4.164
Tasiilaq			253	4.865	137	4.036	141	4.785	118	3.813			656	17.593
Ittoqqortoormiit			44	827	17	689	15	539	11	357			89	2.418
Udenfor kommunerne														
Hele landet	70	349	2.847	42.140	1.550	35.170	1.817	40.647	1.640	32.722	84	750	8.008	151.777
Vest	18	99	728	12.456	358	9.954	462	14.139	473	12.880	20	221	2.059	49.749
Gennemsnitlig ydelse		6		17		28		31		27		11		24
Øst	0	0	297	5.692	154	4.725	156	5.324	129	4.170	0	0	745	20.011
Gennemsnitlig ydelse		0		19		31		34		32		0		27

Kilde: Grønlands Statistik – Modtagere af offentlig hjælp

I 2013 var der i Vest 2.059 modtagere af offentlig hjælp (unikke CPR-nr.).

Disse modtog i alt ca. 50 mio.kr. i offentlig hjælp svarende til ca. 24 t.kr. i gennemsnit.

I Øst var der 745 modtagere af offentlig hjælp, der modtog ca. 20 mio.kr., svarende til ca. 27 t.kr., pr. modtager.

Dertil kommer modtagere af førtidspension, alderspension m.v.

5.3. Opsummering

Rammevilkårene i Kommuneqarfik Sermersooq Vest vil ikke blive påvirket væsentligt af en opdeling af kommunen. Kommunen vil fortsat være landets største kommune med rammevilkår, der kan danne basis for en fortsat udvikling af kommunen – herunder i forhold til at tiltrække virksomheder og kompetente medarbejdere.

Kommuneqarfik Sermersooq Øst vil stå med mere udfordrende rammevilkår med en risiko for fortsat fraflytning. Såvel uddannelsesprofil som erhvervsstruktur vil kræve en stor indsats for at skabe vækst i kommunen endelige en selv bærende økonomi. Kommunen vil være meget følsom over for udsving i fiskeriet og turismen.

6. Analyseresultater

Analysen er gennemført i følgende trin:

- Der laves en opgørelse over indtægtsgrundlaget fordelt på indtægtstyper samt gerne, hvor indtægtskilden er bosiddende ift. ny kommunestruktur.
- Der laves en opgørelse af de nuværende udgifter i henholdsvis Kommuneqarfik Sermersooq og Qaasuitsup Kommunia opdelt på:
  - Udgifter til politisk og administrativ ledelse samt central administration.
  - Udgifter til drift af fagområderne opdelt på løn og øvrig drift.
  - Særskilt opgørelse af it-udgifter til systemer, services, drift mm. (ikke hardware) samt disses prisfastsættelse (fast abonnement, licenser mm.).
  - Opgørelse af aktiver og passiver, herunder likvide aktiver, gæld og tilgodehaver.
  - Ovenstående skal forsøges henført til fysisk placering for afholdelsen af udgifterne, aktiver og passiver ift. ny kommunestruktur.
- Der estimeres på de udgifter, der er forbundet med at opdele og etablere de nye kommuner (transaktionsomkostninger)

6.1. Indledende betragtninger

Hvor der i Qaasuitsup Kommunia er tale om en påtænkt opdeling i 3 nogenlunde lige stor nye kommuner, så er der i Kommuneqarfik Sermersooq tale om en opdeling i en stor og en lille kommune.

Teknisk er det derfor i højere grad valgt den tilgang, at udskille Sermersooq Øst fra den nuværende Kommuneqarfik Sermersooq end at opdele den nuværende kommune.

I praksis betyder tilgangen, at de udgifter, indtægter, aktiver og gældsposter, der kan henføres til Sermersooq Øst - direkte ved kommunens stedkontering eller ved fordeling af ikke-fordelte udgifter efter indbyggertal - er udskilt fra Kommuneqarfik Sermersooq. Der derefter er foretaget en vurdering af, hvad der skal til for at de udskilte poster kan udgøre grundlaget for en ny selvstændig kommune.

Kommuneqarfik Sermersooq har således vurderet, at behovet for ledelse og medarbejdere ved centraladministrationen i Nuuk kun i meget beskedent omfang vil være påvirket af en udskillelse af Sermersooq Øst.

Der tages således afsæt i at den nuværende centraladministration i Nuuk fortsætter, hvilket indebærer, at der skal opbygges en ny centraladministration i Tasiilaq.

Værdier og gæld skal fordeles mellem de to nye kommuner. Hvad der ikke kan fordeles, forbliver i Sermersooq Vest med økonomisk kompensation til Sermersooq Øst.

I analysen tages udgangspunkt i et scenarie med 15 kommunalbestyrelsesmedlemmer i Sermersooq Vest og 15 kommunalbestyrelsesmedlemmer i Sermersooq Øst – et scenarie, som Kommuneqarfik Sermersooq har opstillet på de afholdte interviews i kommunen. Såfremt man ved delingen vælger at etablere flere eller færre kommunalbestyrelsesmedlemmer, vil det naturligvis påvirke omkostningerne forbundet med etablering og drift af de nye kommuner.

Kommuneqarfik Sermersooq har på nuværende tidspunkt ikke taget stilling til:

- Hvorvidt en deling er ønskelig
- Hvorvidt der skal etableres et overgangsudvalg, eventuel sammensætning heraf eller funktionsmandat
- Tidspunktet for en eventuel deling af kommunen.

6.1.1. Igangværende initiativer

Kommuneqarfik Sermersooq er midt i implementeringen af en ny strategi, der forventes at medføre ændringer i kommunens organisering og drift.

Som følge af, at man i 2014 var sat under skærpet tilsyn - og som følge af de øgede krav til kommunens bidrag til omfordelingen af ressourcer mellem landets kommuner - er der allerede gennemført initiativer til en effektivisering af kommunens drift.

Kommunen oplyser at disse initiativer vil fortsætte, hvorfor der må forventes ikke ubetydelige ændringer i kommunens økonomi frem mod en eventuel opdeling.

Der vil derfor være behov for en mere konkret gennemgang af budgetterne og fordelingen heraf, såfremt det måtte blive aktuelt med en opdeling af kommunen i 2018.

6.2. Budget - overblik

Samlet set viser undersøgelsen følgende i forhold til en opdeling af Kommuneqarfik Sermersooq:

	Sermersooq	Fordelt Drift 2014			Korrigeret budget		I alt	Konsekvens i alt
	31.12.2014	Sermersooq V	Sermersooq Ø	I alt	Sermersooq V	Sermersooq Ø		
80 - Personlig indkomstskat	-1.041.827.046							
81 - Selskabsskat	-104.837.685							
83 - Generelle tilskud og udligning	-453.194.000							
86 - Andre indtægter	-5.638.603	-5.697.122	58.519	-5.638.603	-5.697.122	58.519	-5.638.603	0
Finansielle poster	-37.301.622	-31.518.800	-5.782.821	-37.301.622	-31.518.800	-5.782.821	-37.301.622	0
88 - Atskrivninger	8.071.885	6.820.511	1.251.374	8.071.885	6.820.511	1.251.374	8.071.885	0
Indtægter	-1.634.727.070	-30.395.411	-4.472.929	-34.868.339	-30.395.411	-4.472.929	-34.868.339	0
10 - Udgifter til folkevalgte	9.501.187	6.908.052	2.593.135	9.501.187	7.408.052	7.593.135	15.001.187	5.500.000
11 - Den kommunale forvaltning	177.062.790	151.439.015	25.623.775	177.062.790	163.339.015	30.623.775	193.962.790	16.900.000
12 - Kantinedrift	1.046.995	836.015	210.980	1.046.995	836.015	210.980	1.046.995	0
13 - IT	25.493.658	21.555.777	3.937.880	25.493.658	21.555.777	3.937.880	25.493.658	0
18 - Tværgående aktiviteter	29.979.700	24.130.127	5.849.574	29.979.700	24.130.127	5.849.574	29.979.700	0
20 - Veje, broer, trapper og anlæg m.v.	18.557.469	14.170.401	4.387.069	18.557.469	14.170.401	4.387.069	18.557.469	0
21 - Renholdelse incl. smedynding	22.118.498	17.316.998	4.801.500	22.118.498	17.316.998	4.801.500	22.118.498	0
22 - Levende ressourcer	754.075	397.255	356.820	754.075	397.255	356.820	754.075	0
23 - Forskellige kommunale virksomheder	6.465.695	6.136.864	328.831	6.465.695	6.136.864	328.831	6.465.695	0
24 - Erhvervsjendomme	-1.232.429	-1.149.843	-82.586	-1.232.429	-1.149.843	-82.586	-1.232.429	0
25 - Brandvæsen	10.635.812	7.382.775	3.253.036	10.635.812	7.382.775	3.253.036	10.635.812	0
27 - Øvrige tekniske virksomheder	-3.944.639	-4.751.665	807.027	-3.944.639	-4.751.665	807.027	-3.944.639	0
34 - Beskæftigelsesfremmende foranstaltninger	12.960.352	10.988.160	1.972.192	12.960.352	10.988.160	1.972.192	12.960.352	0
35 - Revalidering	2.362.306	1.666.862	695.444	2.362.306	1.666.862	695.444	2.362.306	0
37 - Kommunalt erhvervsengagement	13.740.847	13.740.847	0	13.740.847	13.740.847	0	13.740.847	0
38 - Plareersarbit og Arbejdsmarkedydelser	22.013.476	16.858.226	5.155.250	22.013.476	16.858.226	5.155.250	22.013.476	0
40 - Fripladser på daginstitutionsområdet	847.574	746.835	100.739	847.574	746.835	100.739	847.574	0
41 - Hjælpeforanstaltninger for børn og unge	182.653.554	129.091.669	53.561.885	182.653.554	129.091.669	53.561.885	182.653.554	0
43 - Førtidspension	34.655.563	27.176.558	7.479.004	34.655.563	27.176.558	7.479.004	34.655.563	0
44 - Underholdsbidrag	10.205.379	8.623.253	1.582.127	10.205.379	8.623.253	1.582.127	10.205.379	0
45 - Offentlig hjælp	75.324.994	52.656.689	22.668.305	75.324.994	52.656.689	22.668.305	75.324.994	0
46 - Andre sociale ydelser	19.997.969	17.889.209	2.108.760	19.997.969	17.889.209	2.108.760	19.997.969	0
47 - Ældreforsorg	94.117.917	79.995.689	14.122.228	94.117.917	79.995.689	14.122.228	94.117.917	0
48 - Handicapområdet	143.736.130	135.517.122	8.219.008	143.736.130	135.517.122	8.219.008	143.736.130	0
49 - Andre sociale udgifter	4.907.600	3.367.918	1.539.682	4.907.600	3.367.918	1.539.682	4.907.600	0
50 - Daginstitutionsområdet for børn og unge	135.068.641	120.434.514	14.634.126	135.068.641	120.434.514	14.634.126	135.068.641	0
51 - Skolevæsenet	282.507.212	214.102.028	68.405.184	282.507.212	214.102.028	68.405.184	282.507.212	0
53 - Fritidsvirksomhed	58.432.339	48.091.135	10.341.204	58.432.339	48.091.135	10.341.204	58.432.339	0
55 - Biblioteksvæsen	358.988	129.600	229.388	358.988	129.600	229.388	358.988	0
56 - Museer	2.519.727	1.889.847	629.880	2.519.727	1.889.847	629.880	2.519.727	0
59 - Tilskud til fritidsvirksomhed og kulturelle formål	30.163.518	28.177.715	1.985.802	30.163.518	28.177.715	1.985.802	30.163.518	0
66 - Renovation m.v.	3.911.015	-1.652.825	5.563.840	3.911.015	-1.652.825	5.563.840	3.911.015	0
68 - Øvrige forsyningsvirksomheder	9.635.046	8.346.732	1.288.314	9.635.046	8.346.732	1.288.314	9.635.046	0
Driftsudgifter	1.436.558.959	1.162.209.556	274.349.403	1.436.558.959	1.174.609.556	284.349.403	1.458.958.959	22.400.000
Anlægsudgifter	169.461.872	123.025.019	46.436.853	169.461.872	123.025.019	46.436.853	169.461.872	0
Nettosultat	-28.706.240	-1.254.839.164	316.313.327	1.571.152.491	1.267.239.164	326.313.327	1.593.552.491	22.400.000

Kilde: Deloitte dataanalyse

Vi ser i det følgende nærmere på, hvordan budgettet vil se ud for hver af de to nye kommuner – herunder især på, hvorledes indtægtsgrundlaget og de administrative udgifter påvirkes af en eventuel opdeling.

6.3. Indtægtsgrundlag

Realiserede regnskabstal 2014					I alt	Sermersooq	Sermersooq
	Kujalleq	Qaasuitsup	Qeqqata	Sermersooq		Vest	Øst
80 personlig indkomstskat	-210.071.505	-494.687.266	-312.496.474	-1.042.000.000	-2.059.255.245		
81 selskabsskat	-1.714.893	-7.744.190	-6.853.784	-104.837.685	-121.150.552		
83 generelle tilskud og udligning	-286.273.000	-704.316.917	-333.620.000	-453.194.000	-1.777.403.917		
I alt	-498.059.398	-1.206.748.373	-652.970.258	-1.600.031.685	-3.957.809.714		
Skatter, tilskud og udligning pr. indbygger	-70.268	-69.791	-69.200	-71.957	-70.611		

I forhold til beslutningen om at dele Kommuneqarfik Sermersooq i to mindre kommuner er det væsentligt at se på, hvordan indtægtsgrundlaget vil se ud i hver af de nye kommuner.

Kommunernes indtægter består af:

- Personlig indkomstskat
- Bloktilskud
- Kommunal udligning

Det bemærkes indledningsvis, at opgørelsen af skattegrundlag, udligning og tilskud i de nye kommuner er behæftet med betydelig usikkerhed – og derfor kun kan tages som en grov indikation af indtægtsgrundlaget i de nye kommuner.

Såfremt en opdeling vedtages, så skal der derfor ske en genberegning af kommunernes indtægtsgrundlag.

6.3.1. Skatter

Skatteestimerne for 2015 tager afsæt i et forsigtigt skøn over det forventede skattegrundlag – estimerer der også er lagt til grund for a'conto udbetalinger af personskatter til kommunerne i 2015. De endelige personskatter for 2014 opgøres først i august måned 2015 og medfører en efterfølgende regulering til personskatterne i 2016.

Personskatterne er opgjort uden skatter fra begrænset skattepligtige – et skatteprovenu, der årlig beløber sig til ca. 230 mio.kr., hvoraf en god del antages at tilfalde Sermersooq.

6.3.1.1. Personskatter

Personlig indkomstskat afhænger af blandt andet befolknings sammensætningen – herunder uddannelsesniveaet - og erhvervsfrekvens.

Befolkningsprognosen fra Grønlands Statistik peger på, at befolkningsudviklingen generelt er faldende i Grønland, hvilket på sigt vil have en negativ betydning for kommunernes indtægter fra personskatter.

Dette er tilfældet, uanset om der foretages en kommunedeling eller ej.

I Kommuneqarfik Sermersooq er der dog gennem en årrække oplevet en vækst i antallet af indbyggere. Dette har været fordelt således at Vest-området har oplevet en kraftig tilvækst, mens Øst har oplevet en faldende befolkning.

Denne udvikling forventes at fortsætte – om end det er vanskeligt at forudsige udviklingstakten.

Nedenstående tabel viser de forventede indtægter fra personskatter **før der foretages udligning** heraf.

Kommune	Indtægter fra personskatter
Kommuneqarfik Sermersooq	- 936.517.134
Der fordeler sig således ved en opdeling:	
Vest	- 869.221.517

Øst	- 67.295.617
-----	--------------

Kilde: Skattestyrelsens beregninger – Personskatter Før udligning, 2015

Det bemærkes at de realiserede personskatter før udligning i 2014 udgjorde ca. 982 mio.kr.

I Kommuneqarfik Sermersooq er personskatterne estimeret til 936 mio.kr. før udligning ved de beregninger, der er lagt til grund for konsekvensestimeringen af en eventuel kommunedeling.

I 2014 udgjorde a'contoudbetalingerne 982 mio.kr. og i 2015 udgør disse ca. 988 mio.kr. Forskellen på godt 50 mio.kr. skal blandt andet ses i lyset af ovennævnte ikke fordelte skatter fra begrænset skattepligtige.

Et højere skatteprovenu vil dog også indebære et større bidrag til udligningsordningen.

6.3.1.2. Udbytteskatter

Udbytteskatterne afhænger af antallet af virksomheder, deres indtjening og deres politik for udlodning af udbytte.

I Kommuneqarfik Sermersooq har Skattestyrelsen opgjort udbytteskatterne før udligning til nedenstående i 2015.

Kommune	Indtægter fra udbytteskatter
Kommuneqarfik Sermersooq	- 52.737.041
Der fordeler sig således ved en opdeling	
Vest	-52.737.041
Øst	-

Kilde: Skattestyrelsens beregninger – Udbytteskatter FØR udligning, 2015

Det bemærkes at de realiserede udbytteskatter før udligning i 2014 udgjorde ca. 44 mio.kr.

6.3.1.3. Selskabsskatter

Selskabsskatterne afhænger på samme måde af antallet af virksomheder med registreret hjemsted i området – samt deres indtjening.

I Kommuneqarfik Sermersooq har Skattestyrelsen opgjort selskabsskatterne før udligning til nedenstående i 2015.

Kommune	Indtægter fra selskabsskatter
Kommuneqarfik Sermersooq	- 63.154.674
Der fordeler sig således ved en	

opdeling	
Vest	- 62.917.343
Øst	- 237.331

Kilde: Skattestyrelsens beregninger – Selskabsskatter FØR udligning, 2015

Selskabsskatter er i 2015 estimeret til ca. 63 mio.kr. Det er en meget forsigtig vurdering, da der næppe er grund til at tro, at selskabsskatterne vil ligge under niveauet for 2014, hvor kommunens andel før udligning udgjorde 106 mio.kr.

6.3.2. Udligning

Den kommunale udligning skal udligne forskellene i kommunernes indtægter, mens bloktilskuddet skal udligne forskellene i kommunernes udgifter.

Skattestyrelsen har foretaget beregninger af konsekvenserne for udligning ved en eventuel opdeling af Kommuneqarfik Sermersooq.

Når en ny udligningsmodel vedtages, må der derfor nødvendigvis foretages en genberegning af konsekvenserne i forhold til udligningen.

Skattestyrelsen har til brug for beregningerne rekvireret en særkørsel af skatteindtægterne.

Det bemærkes, at der er knyttet visse usikkerheder til beregningen, idet udligningen ikke er en fast størrelse, men udvikler sig over tid afhængig af udviklingen i provenuet fra person-, selskabs- og udbytteskatter.

Der kan således kun tegne et umiddelbart øjebliksbillede, der giver en indikation på de udligningsmæssige konsekvenser af en kommunedeling.

Der skal endvidere tages højde for, at beregningen er baseret på 2015, mens de regnskabstal der anvendes til at beskrive drifts- og anlægsudgifter er for 2014.

Det er dog vurderingen, at der ikke er væsentlige udsving i udligningen fra år til år, hvorfor tallene kan sammenlignes.

Beregningerne, der er foretaget med udgangspunkt i 90/115-modellen for udligning, viser, at en ændret kommunestruktur i Kommuneqarfik Sermersooq får følgende konsekvenser for den samlede udligning ift. kommunerne.

Kommune	Udligning, nuværende kommunestruktur	Udligning, ny kommunestruktur
<i>Kommuneqarfik Sermersooq</i>	- 28.253.000	

Vest		60.381.000
Øst		- 79.094.000
Qaasuitsup Kommunia	- 257.804.000	- 257.804.000
Qeqqata Kommunia	- 98.047.000	- 100.528.000
Kommune Kujalleq	- 106.255.000	- 103.974.000
I alt	- 490.359.000	- 490.359.000

Kilde: Skattestyrelsens beregninger – udligning efter 90/115 modellen baseret på 2015 tal

Kursiv indikerer at der skal ske genberegning ved vedtagelsen af en ny udligningsmodel

Udligningsberegningerne for 2015 tager afsæt i de skønnede personskatter for 2015 - og de realiserede selskabs- og udbytteskatter for 2013. Selskabs- og udbytteskatter indgår i skatteudligningen med to års forsinkelse. Selskabs- og udbytteskatterne for 2014 indgår således først i udligningsberegningerne for 2016.

Dette har naturligvis først og fremmest betydning, når der enten er stigninger eller fald i provenuet.

Det bemærkes endvidere, at beregningerne alene tager højde for delingen af Kommuneqarfik Sermersooq – og ikke en samtidig opdeling af Qaasuitsup Kommunia.

6.3.3. Tilskud

Tilskud omfatter bloktilskuddet fra Selvstyret.

Bloktilskuddet fordeles efter en række kriterier, der samlet set justerer den enkelte kommunes andel af det samlede bloktilskuddet.

Finansdepartementet har foretaget beregninger af konsekvenserne for bloktilskudsfordeling ved en eventuel kommuneopdeling.

Det skal bemærkes, at der er visse udfordringer forbundet med at udarbejde en sådan simulering af, hvordan en alternativ bloktilskudsfordeling vil se ud.

Det skyldes, at en del elementer i fordelingen er fastsat efter fordelingsnøgler som er udregnet efter de fire nuværende kommuner.

Selve bloktilskudsfordelingen er udarbejdet ud fra den såkaldte "bloktilskudsmodel", hvor den enkelte kommunes andel vægtes med forsørgerbyrden (vægtet andel af børn, unge og ældre).

Resten af beregningen er baseret på det tildelte bloktilskud i 2015 og fordelt pr. indbygger. I Sermersooq er bidraget til omfordelingen i 2015 på 45 mio.kr. dog fuldt ud belastet Vest.

Dette giver visse usikkerheder – idet eksempelvis handicapområdet for så vidt bør fordeles efter antal handicappede, ligesom der ikke kan tages højde for, at der fx i 2016 er indlagt en omfordeling mellem kommunerne på 90 mio.kr.

Det er dog vurderet at give det bedst tilgængelige billede af konsekvenserne af en opdeling.

Kommune	Før opdeling	Efter opdeling
Kommuneqarfik Sermersooq	- 406.381.000	
Vest		- 315.188.629
Øst		- 93.441.371
Qaasuitsup Kommunia	- 451.291.000	- 450.130.000
Qeqqata Kommunia	- 237.193.000	- 236.494.000
Kommune Kujalleq	- 198.780.000	- 198.291.000
I alt	- 1.293.645.000	- 1.293.645.000*

Kilde: Finansdepartementets beregninger

*Note: Der er anvendt afrundede tal.

Det bemærkes, at beregningerne alene tager højde for delingen af Kommuneqarfik Sermersooq – og ikke en samtidig opdeling af Qaasuitsup Kommunia.

6.3.3.1. Indtægtsgrundlaget

Det samlede indtægtsgrundlag består af skatteindtægter fra personindkomster, udbytteskatter og selskabsskatter korrigeret for udligningen heraf samt tilskud fra Selvstyret og den ekstraordinære omfordeling mellem kommunerne, der er gældende i 2014-2017.

Det forventes at en ny udligningsordning vil træde i kraft fra og med 2018, hvilket vil kunne ændre indtægtsgrundlaget i de enkelte kommuner – det være sig opdelt eller ikke opdelt.

Med afsæt i de modtagne oplysninger fra Skattestyrelsen og Departement for -Finanser kan indtægtsgrundlaget med afsæt i 2015 tallene i Kommuneqarfik Sermersooq opgøres således:

	Vest	Øst
Personlig indkomstskat	-869.221.517	- 67.295.617
Udbytteskat	-52.737.041	-
Selskabsskat	- 62.917.343	- 237.331
Bloktilskud	- 315.188.629	- 93.441.371

Udligning	60.381.000	- 79.094.000
I alt indtægter	- 1.239.683.530	- 240.068.319
Antal indbyggere	18.853	3.464
Samlede indtægter opgjort pr. indbygger	65.755	69.303

Kilde: Kommunernes regnskaber, Skattestyrelsens beregninger

Nedenstående tabel viser forskellen på den nuværende Kommuneqarfik Sermersooq og to nye kommuner i forhold til indtægter.

	Sermersooq	Nye kommuner	Difference
Personlig indkomstskat	- 936.517.134	- 936.517.134	0
Udbytteskat	- 52.737.041	- 52.737.041	0
Selskabsskat	- 63.154.674	- 63.154.674	0
Bloktilskud	- 406.381.000	- 408.630.000	-2.249.000
Udligning	- 28.253.000	- 18.713.000	9.540.000
I alt indtægter	- 1.487.042.849	- 1.479.751.849	7.291.000

Kilde: Kommunernes regnskaber, Skattestyrelsens og Finansdepartementets beregninger

Som det fremgår, så er de estimerede skatteindtægter for 2015 nok er lavt sat i forhold til de faktiske forventninger til kommunens indtægtsgrundlag i 2015.

Samlet set antages indtægtsgrundlaget dog at være forsvarligt estimeret til illustration af, hvordan indtægtsgrundlaget vil ændre sig ved en opdeling.

I forhold til estimeringen af konsekvenserne ved en eventuel opdeling af kommunen så antages en opdeling ikke at forrykke fordelingen af indkomstgrundlaget mellem de gamle kommuner væsentligt.

En opdeling af Kommuneqarfik Sermersooq vil dog betyde ikke uvæsentlige ændringer i forhold til delementerne i indtægtsgrundlaget og fordelingen heraf mellem Vest og Øst. Dette skal blandt andet ses i lyset af indkomstforskelle og forskelle i forsøgerbyrden mellem Vest og Øst. Vest vil således skulle bidrage med godt 60 mio.kr. til udligningsordningen, mens Øst vil modtage godt 79 mio.kr.

Derudover er det naturligvis vigtigt, at det aftales nærmere, hvorledes ovenstående skal periodiseres/efterreguleres ved en eventuel opdeling af kommunen.

6.4. Finansielle poster

Realiserede regnskabstal 2014	Kujalleq	Qaasuitsup	Qeqqata	Sermersooq	I alt	Sermersooq Vest	Sermersooq Øst
85 renter, kapitalafkast samt kurstab og -gevinst	-7.991.786	-10.567.187	-11.881.441	-37.301.622	-67.742.036	-31.518.800	-5.782.821
Renter, kapitalafkast m.v. pr. indbygger	-1.128	-611	-1.259	-1.678	-1.209	-1.681	-1.657

Kilde: KOMLIS og Deloitte dataanalyse

I finansielle poster indgår kapitalafkast fra udlejningsboliger, udbytte fra kommunale selskaber og renteindtægter og udgifter.

Der er forudsat at selskaberne Iserit A/S, Nuuk Imeq A/S og Nuuk Bussii A/S fremadrettet vil være 100 procent ejet af Vest, hvorfor eventuelle udbytter herfra vil tilfalde Vest, mens kapitalafkast fra udlejningsboliger i Øst vil tilfalde Øst.

6.5. Andre indtægter

Realiserede regnskabstal 2014	Kujalleq	Qaasuitsup	Qeqqata	Sermersooq	I alt	Sermersooq Vest	Sermersooq Øst
86 andre indtægter	-1.267.249	-2.289.901	-7.840.658	-5.638.603	-17.036.410	-5.697.122	58.519
88 afskrivning	635.055	1.463.172	1.416.150	8.071.885	11.586.262	6.820.511	1.251.374
I alt	-632.194	-826.729	-6.424.508	2.433.282	-5.450.148	1.123.390	1.309.893
Andre indtægter pr. indbygger	-89	-48	-681	109	-97	60	375

Kilde: KOMLIS og Deloitte dataanalyse

Andre indtægter omfatter blandt andet indtægter fra byggemodning m.v. – primært i Nuuk (og dermed Vest).

På samme måde vedrører afskrivninger også primært tilgodehavender hos borgere i Vest.

6.6. Driftsudgifter

Driftsudgifterne vil samlet set stige med ca. 27 mio.kr.

6.6.1. Udgifter til politisk ledelse (HA10)

Realiserede regnskabstal 2014	Kujalleq	Qaasuitsup	Qeqqata	Sermersooq	I alt	Sermersooq Vest	Sermersooq Øst
Medlemmer af kommunalbestyrelsen	15	21	15	19	70	15	15
10 udgifter til folkevalgte	7.998.483	14.047.526	7.517.384	9.501.187	39.064.580	7.408.052	7.593.135
Gennemsnitlig udgift pr. kommunalbestyrelsesmedlem	533.232	668.930	501.159	500.062	558.065	493.870	506.209

Kilde: KOMLIS og Deloitte dataanalyse

Kommuneqarfik Sermersooq havde i 2014 samlede udgifter på Hovedafsnit 10 for 9,5 mio.kr.

Kommunalbestyrelsen består i dag af 19 medlemmer, hvorved den gennemsnitlige udgift pr. kommunalbestyrelsesmedlem kan opgøres til ca. 0,5 mio.kr.

Den samlede udgift på Hovedafsnit 10 – Udgifter til politisk ledelse udgør på landsplan godt 0,550 mio.kr.

I Kommuneqarfik Sermersooq var udgiften ca. 0,5 mio.kr. pr. hver af de 21 Kommunalbestyrelsesmedlemmer.

Indeholdt i beløbet er også udgifter til Bygdebestyrelser samt administrative udgifter knyttet til de politiske aktiviteter.

Det forudsættes at der i hver af de to nye kommuner skal etableres en ny Kommunalbestyrelse bestående af 15 medlemmer, hvilket som udgangspunkt vil give en samlet udgift på ca. 15 mio.kr. ved en simpel opskalering af de realiserede udgifter i Kommuneqarfik Sermersooq.

En opdeling af kommunen vil således på dette område medføre en merudgift på ca. 5,5 mio.kr. i forhold til de realiserede udgifter i 2014.

Herefter vil udgifterne pr. Kommunalbestyrelsesmedlem i de to nye kommuner fortsat ligge lidt under gennemsnittet for hele landet.

6.6.2. Udgifter til administration (HA11-18)

Realiserede regnskabstal 2014	Kujalleq	Qaasuitsup	Qeqqata	Sermersooq	I alt	Sermersooq Vest	Sermersooq Øst
11 den kommunale forvaltning	60.652.749	141.104.347	69.432.121	177.062.790	448.252.006	163.339.015	30.623.775
12 kantinedrift	15.585	276.524	1.806.568	1.046.995	3.145.672	836.015	210.980
13 it	4.510.419	18.759.400	9.163.509	25.493.658	57.926.986	21.555.777	3.937.880
18 tværgående aktiviteter	5.148.972	12.659.719	6.511.604	29.979.701	54.299.996	24.130.127	5.849.574
I alt	70.327.725	172.799.990	86.913.801	233.583.143	563.624.659	209.860.934	40.622.209
Antal indbyggere 01.01.2014	7.088	17.291	9.436	22.236	56.051	18.746	3.490
Antal årsværk	800	1.900	1.200	2.250	6.150	1.900	425
Antal borgere pr. årsværk	9	9	8	10	9	10	8
Gennemsnitlig udgift pr. indbygger	9.922	9.994	9.211	10.505	10.056	11.195	11.640
Gennemsnitlig administrationsudgift pr. årsværk	87.910	90.947	72.428	103.815	91.646	110.453	95.582

Kilde: KOMLIS

Det er vurderingen i Kommuneqarfik Sermersooq, at den centrale administration i Nuuk ikke – som følge af en kommuneopdeling – vil kunne reduceres væsentligt ud over de udgifter, der allerede direkte er fordelt til Øst i bogføringen.

I 2014 udgjorde udgifterne til administration (hovedafsnit 11-18) i alt 233,6 mio.kr. i Kommuneqarfik Sermersooq.

Heraf er 23,7 mio.kr. konteret på steder under Øst.

Derudover er der ca. 51 mio.kr., der ikke er fordelt på steder i bogføringen (hovedafsnit 11-18 i alt).

Fordeles disse efter indbyggerantal i de nye kommuner, så tilføjer dette Øst yderligere 11,9 mio.kr.

Til gengæld vil der være behov for, at opbygge en ny organisation i Tasiilaq med egen direktion, økonomiafdeling, HR-afdeling, IT-afdeling m.v.

Kommuneqarfik Sermersooq har vurderet, at der som minimum vil være behov for ansættelse af følgende medarbejdere i Sermersooq Øst:

Nye ledere og medarbejdere	Gns udgift	Sermersooq	
		VEST	ØST
4 Direktører	1.000.000	0	4.000.000
3 Sekretariatmedarbejdere til borgmester og kommunaldirektør samt fælles	500.000	0	1.500.000
2 Sekretariatet medarbejdere til familiedirektør	500.000	0	1.000.000
3 Økonomi medarbejdere	500.000	0	1.500.000
3 Lønmedarbejdere	500.000	0	1.500.000
3 HR Medarbejdere	500.000	0	1.500.000
5 Niveau 1 & 2 stabschefer	650.000	0	3.250.000
3 Sagsbehandlere	500.000	0	1.500.000
1 Medarbejdere til teknik og anlæg	500.000	0	500.000
		0	16.250.000
Merudgifter IT-drift (enten medarbejdere eller ekstern leverandør)			650.000
Andel af fælles udgifter		11.900.000	-11.900.000
Merudgift herefter		11.900.000	5.000.000

Kilde: Kommuneqarfik Sermersooq

Etableringen af disse nye funktioner i Øst forventes at medføre en ekstra udgift på 16,7 mio.kr.

Heraf tænkes ca. 12 mio.kr. dækket via Øst andel af ikke fordelte udgifter og fælles udgifter på området.

Netto merudgiften forventes herefter at udgør ca. 5 mio.kr. for Øst.

Ifølge Kommuneqarfik Sermersooq kan administrationen i Nuuk dog ikke reduceres svarende til de nævnte 12 mio.kr.

I det omfang Øst derfor tildeles en andel af fællesudgifterne, så er det forventningen at Vest vil få en merudgift svarende hertil.

Samlet set er det således vurderingen, at opdelingen af kommunen medfører en merudgift på ca. 17 mio.kr. - omend fordelingen mellem de to kommuner er behæftet med nogen usikkerhed.

Sammenfattende er det dog, at der vil være skønnede merudgifter på mellem 15 og 20 mio.kr. forbundet med en opdeling af kommunen.

Herefter vil de administrative udgifter i de to nye kommuner ligge lidt over gennemsnittet for landet som helhed, hvilket også er tilfældet i 2014.

6.6.2.1. Særligt om IT-udgifter

Kommuneqarfik Sermersooq har i 2014 registreret et forbrug på hovedafsnit 13 – IT på ca. 25 mio.kr. til egen driftsafdeling, eksterne driftsaftaler, licenser, konsulenthonorarer samt datatransmissionsafgifter.

Derudover er der registreret et forbrug på ca. 4,5 mio.kr. op hovedafsnit 51 – Folkeskole til skole-it.

Kommunens IT-drift (undtagen skole-it) er i 2015 outsourcet, hvilket forventes at ville give kommunen en ikke uvæsentlig besparelse på området.

Drøftelserne med kommunen viser, at der givetvis vil være behov for investeringer i yderligere hardware i en ny Øst kommune, men også at det er meget vanskeligt at anslå udgifterne hertil.

Henset til at der er en række igangværende tiltag på dette område anbefales det, at der gennemføres en nærmere analyse heraf, såfremt en opdeling bliver aktuel.

6.6.3. Udgifter til fagområderne

Realiserede regnskabstal 2014	Kujalleq	Qaasuitsup	Qeqqata	Sermersooq	I alt	Sermersooq Vest	Sermersooq Øst
2 det tekniske område	32.194.333	58.297.371	29.761.294	53.354.481	173.607.479	39.502.785	13.851.696
Pr indbygger	4.542	3.372	3.154	2.399	3.097	2.107	3.969
3 arbejdsmarkeds- og erhvervsområdet	17.862.230	47.607.335	21.983.495	51.076.981	138.530.042	43.254.095	7.822.886
Pr indbygger	2.520	2.753	2.330	2.297	2.471	2.307	2.242
4 familieområdet	191.231.441	452.452.813	224.098.065	566.446.681	1.434.229.000	455.064.942	111.381.738
Pr indbygger	26.980	26.167	23.749	25.474	25.588	24.275	31.915
5 børne og kultur	157.921.881	394.637.294	219.981.711	509.050.426	1.281.591.313	412.824.840	96.225.585
Pr indbygger	22.280	22.823	23.313	22.893	22.865	22.022	27.572
6 forsyningsvirksomheder	2.774.476	5.882.178	6.979.932	13.546.061	29.182.646	6.693.907	6.852.154
Pr indbygger	391	340	740	609	521	357	1.963
I alt	401.984.361	958.876.992	502.804.497	1.193.474.629	3.057.140.479	957.340.570	236.134.059
Pr. indbygger	56.713	55.455	53.286	53.673	54.542	51.069	67.660

Kilde: KOMLIS og Deloitte dataanalyse

Udgifterne på fagområderne er delt op efter kontering på sted og fordeling af eventuelle fællesudgifter efter indbyggerantal.

Det er således også forudsat, at det nuværende serviceniveau i såvel Vest som Øst opretholdes på 2014-niveau.

I Budget 2015 er vedtaget en række tiltag til styrkelse af kommunens økonomi. Disse tiltag er der ikke taget højde for i de udarbejdede opgørelser.

Vi vil derfor anbefale, at man i forbindelse med en eventuel opdeling foretager en mere detaljeret gennemgang af udgiftsbehovet i de to nye kommuner.

Opgørelserne viser at udgifterne pr. indbygger for den nye Kommuneqarfik Sermersooq Øst på de fleste områder vil ligge over landsgennemsnittet.

På samme måde vil udgifterne pr. indbygger i den nye Kommuneqarfik Vest på de fleste områder ligge under landsgennemsnittet.

6.6.3.1. Opdeling på løn og øvrig drift

Opdeles driftsområderne på indtægter, løn og øvrig drift ser det således ud:

	Lønninger	Øvrig drift	Netto
2 - DET TEKNISKE OMRÅDE	35.865.828	17.488.653	53.354.481
Vest	22.729.407	16.773.379	39.502.785
Øst	13.136.422	715.274	13.851.696
3 - ARBEJDSMARKEDS- OG ERHVERVSOMRÅDET	29.139.557	21.937.424	51.076.981
Vest	20.877.318	22.376.777	43.254.095
Øst	8.262.239	-439.353	7.822.886
4 - SOCIALOMRÅDET	130.184.936	436.261.745	566.446.680
Vest	110.472.386	344.592.556	455.064.942
Øst	19.712.549	91.669.188	111.381.738
5 - UNDERVISNING OG KULTUR	381.380.074	127.670.352	509.050.425
Vest	303.602.727	109.087.083	412.689.810
Øst	77.777.347	18.583.269	96.360.616
6 - FORSYNINGSVIRKSOMHEDER	7.736.103	5.809.958	13.546.061
Vest	7.545.635	-851.728	6.693.907
Øst	190.468	6.661.686	6.852.154
I alt	584.306.498	609.168.131	1.193.474.629
Vest	465.227.472	491.978.067	957.205.539
Øst	119.079.025	117.190.064	236.269.089

Kilde: Kommunens regnskab og Deloitte dataanalyse

6.6.3.2. Det tekniske område

Det er forudsat, at asfaltværket i Nuuk forbliver der. Asfaltværket har i 2014 genereret et overskud på ca. 9 mio.kr.

Dette er også primært årsagen til, at Vest vil have en lavere udgift på området pr. indbygger end gennemsnittet for hele landet, mens Øst vil have en højere udgift pr. indbygger.

6.6.3.3. Arbejdsmarked og erhverv

Ledigheden er generelt lidt højere i Øst end i Vest jævnfør afsnittet herom.

Sermersooq Erhvervsråd modtager ca. 10 mio.kr. årligt - det er forudsat at Sermersooq Erhvervsråd forbliver i Vest.

Vest vil have en udgift pr. indbygger, der er lidt lavere end gennemsnittet for hele landet, mens Øst vil have en udgift pr. indbygger, der er højere.

Som det fremgår af Deloitte revisionsberetning for 2014, så er der en række udfordringer i forhold til sagsbehandlingsprocesserne i Tasiilaq/Itoqqortoormiut, hvorfor der arbejdes med en række initiativer på området.

Udgifterne fremgår under hovedafsnit 11 – Administration, men har en afsmittende virkning på udgifterne på driftsområdet.

6.6.3.4. Familieområdet

Der blev i 2014 gennemført en forvaltningsrevisionsundersøgelse af områderne:

- HA41 – Hjelpeforanstaltninger børn og unge
- HA47 – Ældreomsorg
- HA48 - Handicappede

Forvaltningsrevisionen viste – i det omfang der var tilgængelige og valide data til beskrivelse heraf – at Øst er ganske hårdt belastet i forhold til familieområdet.

Det gælder især udgifterne til hjelpeforanstaltninger for børn og unge, hvor en meget stor del af borgerne mellem 0 og 18 år er under opsyn/foranstaltninger fra kommunens side.

Øst vil have udgifter på pr. indbygger på området, der er væsentligt højere end gennemsnittet for hele landet.

Som det fremgår af Deloitte revisionsberetning for 2014, så er der en række udfordringer i forhold til sagsbehandlingsprocesserne i Tasiilaq/Itoqqortoormiut, hvorfor der arbejdes med en række initiativer på området.

Udgifterne fremgår under hovedafsnit 11 – Administration, men har en afsmittende virkning på udgifterne på driftsområdet.

6.6.3.5. Børne og kulturområdet

Der blev i 2014 gennemført en forvaltningsrevisionsundersøgelse af HA51 – Folkeskoleområdet.

Denne viste at de små skoler som hovedregel har en højere udgift pr. elev end større skoler. Da Øst har en forholdsvis stor andel af mindre skoler påvirker dette økonomien i Øst.

Samtidig udgør andel af borgere mellem 0 og 18 år en større andel af befolkningen i Øst end i Vest.

Derfor vil Øst fremadrettet have en højere udgift pr. borger på dette område end gennemsnittet for hele landet.

Vest vil derimod have en udgift, der i al væsentlighed svarer til gennemsnittet for hele landet.

6.6.3.6. Forsyningsvirksomheder

Øst vil ifølge registreringerne have en noget højere udgift pr. indbygger på området end såvel Vest som landet som helhed.

Dette kan skyldes usikkerheder om periodisering og opkrævning af takstbetalinger og bør undersøges nærmere i forbindelse med en eventuel kommunedeling.

6.7. Anlægsudgifter

Realiserede regnskabstal 2014	Kujalleq	Qaasuitsup	Qeqqata	Sermersooq	I alt	Sermersooq Vest	Sermersooq Øst
7 anlægsområdet	20.552.463	48.571.636	49.077.653	169.461.872	287.663.624	123.025.019	46.436.853
Anlægsudgifter pr. indbygger	2.900	2.809	5.201	7.621	5.132	6.563	13.306

Kilde: KOMLIS og Deloitte dataanalyse

Den økonomiske politik i Kommuneqarfik Sermersooq indeholder p.t. et mål om, at de årlige anlægsinvesteringer skal udgøre ca. 200 mio.kr.

Kommunen har gennem en årrække haft svært ved at realisere dette mål. Siden etableringen af kommunen i 2009 har anlægsudgifter fordelt sig således:

1.000 Kr.	I alt anlæg	Faktisk fordeling udgift	
		VEST	ØST
2009	258.739	242.153	16.586
2010	274.462	270.011	4.451
2011	138.844	131.245	7.599
2012	99.752	81.448	18.304
2013	131.488	108.016	23.472
2014	169.462	116.952	52.510
I alt 09-14	1.072.747	949.825	122.922

Kilde: Sermersooq's årsregnskaber

Behovet for fremtidige anlægsudgifter afhænger naturligvis af den demografiske udvikling.

Kommuneqarfik Sermersooq vurderer dog, at anlægsudgifterne i Øst fremadrettet bør ligge på et niveau omkring 10-25 mio.kr. om året, mens der forventes et årlig anlægsudgiftsbehov på ca. 150-200 mio.kr. i Vest.

6.8. Medarbejdere

Der har i 2014 været ca. 2.250 årsværk i Kommuneqarfik Sermersooq. Dette dækker over et betydeligt større antal ansatte, idet en del medarbejdere kun har været ansat en del af året, er på deltid eller på timeløn.

Det er forudsat, at medarbejderne fortsætter deres ansættelse, hvor de i dag udfører deres arbejde.

Som det fremgår af afsnittet om administrative udgifter forventes ansat ca. 25 medarbejdere mere i forbindelse med etableringen af Øst.

Det forventes at den samlede fordeling af årsværk herefter vil være ca. 1.900 årsværk i Vest og ca. 425 i Øst.

6.9. Bodeling

I forbindelse med kommunedelingen skal der foretages en bodeling ift. den nuværende kommunes aktiver og passiver. Med andre ord skal gæld og formue deles mellem de to nye kommuner.

6.9.1. Balance

Det er valgt at foretage bodelingen efter følgende 3-trins model:

1. Forholdsmæssig fordeling af den finansielle egenkapital
2. Opgørelse af aktiver og forpligtelser, der kan henføres til Øst
3. Beregning af forskelsværdi til kompensering

6.9.1.1. Forholdsmæssig fordeling af den finansielle egenkapital

Den finansielle egenkapital pr. 31.12.2014 fordeles forholdsmæssigt efter samme forhold som andelen af den finansielle egenkapital ved etableringen af kommunen i 2009.

Dermed opnås at de to kommuner får samme andel af den nye egenkapital som de havde af egenkapitalen ved kommunens etablering. En del af denne egenkapital afregnes ved aktiver og gæld – en anden del ved kontant kompensering.

Forholdsmæssig fordeling - Kapitalkonto			
			<u>Sermersooq</u> 31.12.2014
			Kapitalkonto -723.647.962
Kapitalkonto	31.12.2008	%	31.12.2014
Nuuk	-476.162.387	89,42%	-647.060.500
Paamiut	-17.605.739	3,31%	-23.924.566
Ivittuut	1.676.048	-0,31%	2.277.594
Iltoqqortoormiit	-3.119.403	0,59%	-4.238.980
Ammassallip	-37.310.503	7,01%	-50.701.511
	-532.521.985	100%	-723.647.962
Sermersooq V	-492.092.079	92,41%	-668.707.472
Sermersooq Ø	-40.429.906	7,59%	-54.940.491
	-532.521.985	100%	-723.647.962

Kilde: Kommunernes årsregnskaber 2008 og egne beregninger

Den finansielle egenkapital udgjorde pr. 31.12.2008 i alt 432,5 mio.kr. Heraf kom 92,4 procent fra de kommuner, der indgår i Vest, mens 7,6 procent kom fra de kommuner der indgår i Øst.

Pr. 31.12.2014 er den steget til 723,6 mio.kr. Heraf skal Vest have 92,4 procent svarende til 668,7 mio.kr., mens Øst skal have 7,6 procent svarende til 54,9 mio.kr.

Tog man i stedet afsæt i, at den finansielle egenkapital skulle fordeles efter indbyggerantal, så ville fordelingen i stedet være 610 mio.kr. til Vest og 113,6 mio.kr. til Øst.

6.9.1.2. Aktiver og gældsforpligtelser, der kan henføres til Øst

Herefter er balancen gennemgået og de aktiver og gældsforpligtelser, der kan henføres til Øst er opgjort.

Aktiver, der direkte kan henføres til Øst udgør 75,8 mio.kr., mens gælden kan opgøres til 0,5 mio.kr.

Aktiver der direkte kan henføres til Vest samt ikke fordelbare aktiver udgør 760,8 mio.kr., mens den tilsvarende gæld udgør 112,4 mio.kr.

6.9.1.3. Opgørelse af forskelsværdi til afregning

Herefter kan forskelsværdien til afregning opgøres således:

Kommuneqarfik Sermersooq Kapitalkonto 31.12.2014			723.647.962
31.12.2014	Sermersooq V	Sermersooq Ø	I alt
Kapital konto - Forholdsmæssig fordeling	668.707.472	54.940.491	723.647.962
Overtagne aktiver	760.828.828	75.770.297	836.599.125
Overtagne gæld	-112.448.698	-502.465	-112.951.163
Nettoværdi af overtagne aktiver og forpligtelser	648.380.130	75.267.832	723.647.962
Til afregning	20.327.342	-20.327.342	0

Kilde: Deloitte beregninger på baggrund af kommunernes årsregnskaber

Øst skulle have en andel af den finansielle egenkapital pr. 31.12.2014 på 54,9 mio.kr.

Øst modtager ved delingen nettoaktiver for i alt 75,3 mio.kr.

Øst skal derfor afregne forskelsværdien på 20,4 mio.kr. til Vest.

Der er ikke taget stilling til, hvorledes dette beløb skal finansieres.

Det fælles bankindestående udgjorde pr. 31.12.2014 ca. 40,3 mio.kr. og overtages som udgangspunkt af Vest, hvorfor Øst skal etablere eget likvidberedskab som en del af en samlet finansieringsløsning.

Såfremt Øst skal overtage en andel af det fælles indestående, skal værdien heraf tillægges de 20,4 mio.kr. til afregning, idet Øst andel af overtagne aktiver øges.

6.9.2. Anlægsudgifter 2009-2014

Anlægsudgifterne knytter sig til aktiver, der ikke står opført i formueopgørelsen – men som har en blivende værdi for de fortsættende kommuner. Der skal derfor tages stilling til, hvorledes en skævdeling i andelen af anlægsudgifter i perioden 2009 til opdeling skal ske. En skævdeling opstår, hvis en af de nye kommuner i perioden fra 2009 til 2014 har modtaget en større andel af anlægsinvesteringerne end indbyggerantallet "berettiger" til.

Anlægsinvesteringerne har i perioden 2009-2014 udgjort i alt ca. 1.072 mio.kr.

For så vidt angår disse er det forudsat, at disse burde have været lige store pr. indbygger i hele perioden – hvis dette ikke har været tilfældet, så skal der ske afregning af forskelsværdien.

1.000 Kr.	I alt anlæg	Fordeling pr. indbygger		Faktisk fordeling udgift		Kompensation	
		VEST	ØST	VEST	ØST	VEST	ØST
2009	258.739	218.627	40.112	242.153	16.586	(23.526)	23.526
2010	274.462	231.913	42.549	270.011	4.451	(38.098)	38.098
2011	138.844	117.319	21.525	131.245	7.599	(13.926)	13.926
2012	99.752	84.288	15.464	81.448	18.304	2.840	(2.840)
2013	131.488	111.104	20.384	108.016	23.472	3.088	(3.088)
2014	169.462	143.191	26.271	116.952	52.510	26.239	(26.239)
I alt 09-14	1.072.747	906.440	166.307	949.825	122.922	(43.385)	43.385

Kilde: Kommuneqarfik Sermersooq

Øst burde have haft anlægsudgifter i henhold til deres indbyggerantal på ca. 166,3 mio.kr., men har kun modtaget anlægsinvesteringer på 122,9 mio.

Vest skal derfor afregne forskelsværdien på 43,4 mio.kr. til Øst.

Der er ikke taget stilling til, hvorledes dette beløb skal finansieres, men det ville – som det fremgår af afsnit 6.9.1. kunne ske ved en opdeling af den nuværende likvidbeholdning.

Det bemærkes at der naturligvis kan træffes andre politiske valg end, hvad der er afspejlet i ovenstående.

6.9.2.1. Bodeling – ikke bogførte værdier

Ikke bogførte værdier omfatter ejendomme, maskiner, materiel, biler, inventar, kunst m.v.

Disse blev ikke værdiansat ved etableringen af den nuværende kommune – og oplægget er derfor at der heller ikke sker værdiansættelse heraf i forbindelse med opdelingen.

Den største del af værditilvækst i perioden i form af anlægsudgifter er håndteret særskilt jævnfør ovenstående.

En værdiforringelse må antages at være knyttet til serviceringen af borgerne på det bosted, hvor aktivet fysisk befinder sig.

I forbindelse med en opdeling skal der udarbejdes oversigter over ikke bogførte aktiver – og der skal ske registrering af ejerskifte i forhold til bygninger, motorkøretøjer, både m.v.

6.9.2.2. Bodeling – ikke bogførte forpligtelser

Ikke bogførte forpligtelser omfatter eventuelle pensionsforpligtelser samt erstatningskrav som følge af verserende retssager m.v.

Disse blev ikke værdiansat ved etableringen af den nuværende kommune – og oplægget er derfor at der heller ikke sker værdiansættelse heraf i forbindelse med opdelingen.

Det kan dog overvejes, at indføre en efterreguleringsmulighed, såfremt der måtte komme væsentlige krav mod den nuværende kommune – efter opdelingen.

6.10. Transaktionsomkostninger

I denne analyse defineres transaktionsomkostninger som de ekstra udgifter, der skal afholdes i overgangsperioden 1. maj 2017 – 1. januar 2018.

Det forudsættes, at de centrale stabe, der sidder på rådhuset i den nuværende Kommuneqarfik Sermersooq i stort omfang vil skulle varetage den tekniske deling af kommunen.

Dette indebærer at:

- Økonomiafdelingen udarbejder tekniske budgetter for de to nye kommuner og forestår deling af aktiver og passiver
- Løn og personale forestår den praktiske deling af kommunens medarbejdere til de nye kommuner
- Medarbejdere i ledelsessekretariatet bistår de nye direktionssekretariater med eksempelvis tolkebistand og it-support

Kommuneqarfik Sermersooq har dog givet udtryk for, at de anser dette for en opgave, der skal varetages af Selvstyret og/eller at man kompenseres for dette merarbejde. Et tilsvarende krav i forbindelse med kommunesammenlægningerne i 2009 blev dog afvist.

Transaktionsomkostningerne i overgangsperioden vil umiddelbart omfatte løn og it-kontrakter, hvor det i overgangsperioden vil være nødvendigt både at holde den nuværende kommune "kørende" - og samtidig forberede de nye kommuner til at være køreklare den 1. januar 2018.

Der lægges i tidsplanen op til, at overgangsperioden løber i 8 måneder, dvs. fra 1. maj til 31. december 2017.

Kommuneqarfik Sermersooq har oplyst, at det kan forudsættes, at de tidligere rådhus kan anvendes til administrationsbygninger for de to nye kommuner.

I forbindelse med en kommunedeling vil transaktionsomkostningerne således bl.a. omfatte:

- Etablering af overgangsbestyrelser i de nye kommuner
- Ansættelse af en ny direktion
- Sekretariatsbistand til planlægning og implementering af de nye kommuner
- Etablering af fysiske arbejdspladser, hjemmeside, logo, opsætning af it

På baggrund af drøftelser med Kommuneqarfik Sermersooq samt erfaringerne fra kommunesammenlægninger m.v. kan transaktionsudgifterne opgøres således:

Transaktionsudgifter	Sats*1	Udgift pr. md.	Måneder	I alt
Overgangsudvalg				
30 Kommunalbestyrelsesmedlemmer i overgangsperiode	30.000	900.000	8	7.200.000
Etablering Kommuneqarfik Sermersooq Øst				
1 Kommunaldirektør i overgangsperiode	75.000	75.000	8	600.000
1 Økonomidirektør i overgangsperiode	70.000	70.000	8	560.000
2 Fagdirektører i overgangsperiode	67.500	135.000	8	1.080.000
3 Sekretariatmedarbejdere i overgangsperiode	30.000	90.000	8	720.000
Afledte udgifter til rejser, møder, kontorhold m.v.		50.000	8	400.000
Indretning af ny administration på Rådhus i Tasiilaq				1.000.000
Rekrutteringsudgifter nye ledelse				500.000
Udgifter omlægning af IT-system - eget netværk m.v.				1.500.000
Logo, hjemmeside m.v.				1.000.000
Tilpasninger i Kommuneqarfik Sermersooq Vest				
Udgifter omlægning af IT-system - eget netværk m.v.				500.000
Logo, hjemmeside m.v.				500.000
Transaktionsudgifter i alt				15.560.000
*1 Inkl udgifter til rejser, møder, kommunikation m.v.				

Kilde: Kommuneqarfik Sermersooq - Transaktionsudgifter

Der er tale om et endog meget groft skøn på mellem 15 og 20 mio.kr.

Estimeringen af transaktionsomkostningerne baserer sig på en række forudsætninger, som er kort beskrevet nedenfor:

Der etableres 2 nye kommunalbestyrelser med hver 15 kommunalbestyrelsesmedlemmer. Det er forudsat, at den nuværende Kommunalbestyrelse fungerer sammen med de nye kommunalbestyrelser i perioden maj – december 2017 som overgangsudvalg.

Det forudsættes, at kommunalbestyrelsen i den nuværende kommune fortsætter frem til 31. december 2017, hvorefter den nedlægges.

Det er forudsat, at der ansættes en ny direktion i Øst bestående af hhv. en kommunaldirektør, en økonomidirektør samt to fagdirektører.

Den nuværende direktion forudsættes, at betjene både den ophørende kommunalbestyrelse og en af de nye kommunalbestyrelser (Vest) i overgangsperioden.

Det er forudsat, at der etableres 1 nyt ledelsessekretariat bestående af 3 medarbejdere.

Det nuværende sekretariat forudsættes at betjene både den nuværende kommunalbestyrelse og en af de nye kommunalbestyrelser i overgangsperioden.

Der afsættes et budget til indkøb af diverse materialer og services, som vil være påkrævet i overgangsfasen, fx kontormøbler, kontorartikler, bistand til opsætning af hjemmeside, opsætning af it-systemer, kommunelogo mm.

For at kunne estimere disse transaktionsomkostninger, er der taget udgangspunkt i kendte lønsatser for kommunalt ansatte medarbejdere og politikere, erfaringer med udgifter til it-omlægning i forbindelse med kommunesammenlægningen samt en ikke-nærmere defineret ramme til diverse udgifter.

Udgiften for en kommunalpolitiker er beregnet med udgangspunkt i de realiserede tal for 2014 i Kommuneqarfik Sermersooq.

Lønningerne for direktionsmedlemmer er anslået med udgangspunkt i lønramme 39 i *Overenskomst for administrative chefer 2012-15* tillagt afledte udgifter til rejser, møder, kontorhold m.v.

Lønninger til sekretariatsmedarbejdere er anslået ud fra de nuværende gennemsnitlige lønudgifter til sekretariatsmedarbejdere i Kommuneqarfik Sermersooq inklusive afledte udgifter til blandt andet kontorhold.

Sekretariatet tænkes at bestå af en sekretariatschef, en jurist og en HK'ere.

Lønningerne til disse er anslået med udgangspunkt i gældende overenskomster.

Rejseudgifter til administrationen er fastsat arbitrært, men det skønnes, at der vil være rejseaktivitet, overnatning og bespisning forbundet med etableringen af de nye kommuner i et vist omfang.

Af øvrige transaktionsomkostninger i forbindelse med etablering af en ny kommune er omlægning af it-systemer til ny kommunestruktur, etablering af ny hjemmeside og intranet, etablering af telefoni og netværk, diverse kontor samt indretning af rådhus og udvikling af nyt kommunelogo, skilte mv..

Beregningen omfatter etablering af nye overgangsudvalg, ansættelse af nye direktioner samt sekretariatsbetjening og øvrige transaktionsomkostninger i 8 måneder, svarende til overgangsperioden.

6.10.1. Strategi

Kommuneqarfik Sermersooq har gennem de seneste knap to år anvendt ikke ubetydelige ressourcer på udviklingen af en ny strategi for kommunen.

Denne strategi vil næppe blot kunne implementeres/videreføres i en ny kommune, hvorfor en eventuel ny kommune Øst vil skulle gennemføre en ny strategiproces. Afhængige af de valg en ny direktion måtte træffe i tilknytning til et sådant strategiarbejde, så vil det kunne medføre udgifter for den nye kommune.

Dette arbejde er vanskeligt at værdiansætte og er således ikke indregnet særskilt i ovenstående.

7. Konklusion på analysen

Analysen har haft til formål at belyse økonomiske og administrative omkostninger og gevinster ved en eventuel opdeling af Kommuneqarfik Sermersooq.

Analysen har vist, at det både i en overgangsperiode fra maj 2017 til januar 2018 og efterfølgende, når de nye kommuner fra 1. januar 2018 går i drift, vil blive dyrere.

Det er især udgifter til flere folkevalgte (kommunalbestyrelsesmedlemmer) samt tre direktioner med tilhørende sekretariatsbetjening, der skaber merudgifter ift. den nuværende Kommuneqarfik Sermersooq.

På indtægtssiden vil de to nye kommuner samlet set have indtægter, der er nogenlunde på niveau med den nuværende Kommuneqarfik Sermersooq – om end formentligt en smule lavere end den nuværende samlede kommune.

Vest vil have langt det højeste indtægtgrundlag som følge af flere borgere og en højere gennemsnitlig indtægt fra personskatter end Øst. Til gengæld vil Vest formentligt blive pålagt samme omfordeling som den nuværende Kommuneqarfik Sermersooq.

Samlet set vil Vest derfor ende med at have et lavere indtægtgrundlag pr. indbygger end Øst.

Analysen viser væsentlige merudgifter forbundet med etablering og drift af nye, mindre kommuner.

Det skal dog bemærkes, at en kommunedeling vil kunne have andre, positive gevinster i forhold til eksempelvis nærdemokrati, som ikke er belyst i denne analyse.

Når analysens resultater fortolkes, er det væsentligt at bemærke, at der generelt er foretaget konservative skøn over udgifterne ved en kommunedeling. Der er således tale om en minimumsvurdering af udgiftsstigningen.

Endvidere skal det bemærkes, at der ikke kan tages højde for den grundlæggende usikkerhed, der ligger i, at udgifterne i høj grad afhænger af de politiske og administrative beslutninger, der træffes efter, at en deling er gennemført.

Dog er det vurderingen, at det billede, denne rapport tegner, er retvisende i en overordnet ramme ift. etablering og drift af de nye kommuner.

Tabellen på næste side sammenligner udgifterne i den nuværende Kommuneqarfik Sermersooq med de forventede udgifter i de nye kommuner.

Som konklusion på analysen er udgiftsdifferencen mellem det nuværende setup og en mere opdelt kommunestruktur indsat.

	Kommuneqarfiq Sermersooq	Vest	Øst	Udgiftsdifference
Indtægter (2015)				
Skatteindtægter	-936.517.134	-869.221.517	-67.295.617	0
Udbytteskatter	-52.737.041	-52.737.041	0	0
Selskabsskatter	-63.154.674	-62.917.343	-237.331	0
Udligning	-28.253.000	60.381.000	-79.094.000	9.540.000
Bloktilskud	-406.381.000	-315.188.629	-93.441.371	-2.249.000
Renter og kapitalafkast	-37.301.622	-31.518.800	-5.782.821	0
Øvrige indtægter	2.433.282	1.123.390	1.309.893	0
Ialt indtægter	-1.521.911.189	-1.270.078.941	-244.541.248	7.291.000
Driftsudgifter 2014 - korrigeret for opdeling				
Politisk ledelse	9.501.187	7.408.052	7.593.135	5.500.000
Administration	177.062.790	163.339.015	30.623.775	16.900.000
IT	25.493.658	21.555.777	3.937.880	0
Øvrig administration	31.026.696	24.966.142	6.060.554	0
Lønninger på fagområdene	584.306.498	465.227.472	119.079.025	0
Drift af fagområdene	609.168.131	491.978.067	117.190.064	0
Ialt nettodriftsudgifter	1.436.558.959	1.174.474.525	284.484.433	22.400.000
Anslået				20-25 mio. kr.
Anlægsbevillinger	169.461.872	123.025.019	46.436.853	0
Anlægsinvesteringer 2009-2014 - faktisk afholdt	1.072.747.000	949.825.000	122.922.000	0
Anlægsinvesteringer 2009-2014 - fordelt efter indbyggertal	1.072.747.000	906.440.000	166.307.000	0
Forskelsværdi til afregning		43.385.000	-43.385.000	0
Aktiver og passiver				
Balancekonto 31.12.2014	-723.647.963	-668.707.472	-54.940.491	0
Fordeling aktiver	836.599.125	760.828.828	75.770.297	0
Fordeling gæld	-112.951.162	-112.448.697	-502.465	0
Forskelsværdi til afregning		-20.327.341	20.327.341	0
Transaktionsomkostninger				
Udgifter til overgangsudvalg	-7.200.000			7.200.000
Udgifter til adm. ledelse og sekretariat	-3.360.000			3.360.000
Øvrige transaktionsomkostninger	-5.000.000			5.000.000
Ialt transaktionsomkostninger	-15.560.000			15.560.000
Anslået				15-20 mio. kr.

Kommunedelinger vedrører ikke blot den/de kommune(-r), der deles.

Analysen har vist, at der også er økonomiske konsekvenser for samfundets øvrige kommuner, fordi en eventuel kommunedeling ændrer på de enkelte kommuners tildeling i bloktilskud og ligeledes, hvor meget de enkelte kommuner skal bidrage ind i udligningsordningen og kompenseres for på omkostningsparametrene.

I den forbindelse er dog den vigtigste pointe, at der gælder et laveste fællesnævner-princip for, hvilke opgaver kommunerne kan løfte.

Det vil sige, at den mest udfordrede kommune sætter niveauet for, hvilke opgaver der generelt kan håndteres af kommunerne.

I den forbindelse kan det i øvrigt være relevant i kommende analyser at se på, om der kan oprettes kommunale fællesskaber på udvalgte områder.

Såfremt der gennemføres kommunedelinger, vil dette også stille nogle øvrige krav til samfundet, som kan være svære at værdisætte.

Der skal eksempelvis laves ny lovgivning samt ændres i eksisterende lovgivning.

Det vurderes, at der skal udarbejdes en ny kommuneinddelingslov, foretages ændringer i styrelsesloven samt udarbejdes en særlov om kommunedelinger, herunder bestemmelser om overgangsudvalgenes kompetencer, kassetømningsregler mm.

De nye regelsæt bør senest være på plads i foråret 2017, hvor der afholdes kommunalvalg og overgangsudvalgene eventuelt skal etableres.

Det betyder at de nye regelsæt senest skal behandles på efterårssamlingen 2016.

Herudover bemærkes, at kommunedelinger vil medføre forandringer i forhandlingssituationer mellem kommunerne og hhv. Selvstyret og de selvstyrejede virksomheder, der fremover vil skulle forhandle med flere parter end i dag.

8. Vurderinger

Som en del af analysen er det overordnet undersøgt, hvorledes en ændret kommunestruktur påvirker kommunernes muligheder for at leve op til målsætningerne for den kommunale struktur, jf. strukturudvalgets betænkning fra 2005:

- En offentlig sagsbehandling, der løses så tæt som muligt på den eller de berørte borgere.
- En øget grad af selvbetjening via brug af IT-løsninger og digitalisering af den offentlige sagsbehandling.
- En forenkling af administrative sagsgange og de lovgivninger, der ligger til grund for disse.
- Øgede kompetencer hos de medarbejdere der skal servicere borgerne, med henblik på en mere effektiv og korrekt sagsbehandling.
- Etablering af lokale fællesoffentlige servicecentre, hvor borgerne via én indgang, kan betjenes uanset hvilken myndighed der er sagsbehandler.

8.1. Demokrati

Denne analyse beskæftiger sig som udgangspunkt ikke med den demokratiske dimension.

I forhold til analysens tema bør det dog for god ordens skyld nævnes, at Kommuneqarfik Sermersooq gennem de senere år har arbejdet med udviklingen af lokaldemokratiet i byer og bygder.

I Paamiut, Tasiilaq og Itoqqortoormiut er der nedsat lokaludvalg.

Lokaludvalgene skal styrke lokaldemokratiet ved at fremme det arbejde, der gennem samarbejde mellem lokalområdets beboere, foreninger, kommunale politikere og myndigheder gøres for at bevare og videreudvikle lokalsamfundene og disses fysiske, kulturelle og demokratiske muligheder og værdier

Derudover er der etableret bygdebestyrelser for følgende områder:

- Kulusuk, Tiniteqilaaq og Isortoq
- Kuummiut og Sermiligaaq
- Kapisillit og Qeqertarsuatsiaat
- Arsuk

Såvel Lokaludvalg som Bygdebestyrelser har egne budgetter, som de kan disponere over til lokale initiativer.

En opdeling af kommunen vil alt andet lige medføre, at lokaldemokratiet i den nye hovedby Tasiilaq styrkes, men det vil ikke nødvendigvis samtidig styrke lokaldemokratiet i Ittoqqortoormiut.

Det bemærkes at der er foretaget en underskriftsindsamling, hvor ca. 450 borgere har udtrykt deres ønske om en kommunedeling. Underskriftsindsamlingen har dog kun omfattet Tasiilaq og ikke resten af bostederne på Østkysten – og ej heller bostederne på Vestkysten.

8.2. De nye kommuners bæredygtighed

De nye kommuners evne til og mulighed for at klare sig som selvstændige kommuner vil afhænge af flere forhold:

- I hvor stort omfang skal der investeres i nye bygninger til at drive de nye kommuner?
- Hvor store udgifter må der forventes til administration i kommunerne?
- Økonomisk bæredygtighed: En vurdering af de økonomiske konsekvenser af kommuneopdelingen ift. udgiftsniveau og finansieringsgrundlag, også set i lyset af en forventet befolkningsudvikling
- Faglig bæredygtighed: Hvilke opgaver (opgaveudlægningen), der fremover kan løses af den nye kommune vurderes ud fra:
  - Er viden og kompetencer til stede?
  - Erfaring og rutine med opgaveløsningen
  - Faglige miljøer og sagsvolumen

Kommuneqarfik Sermersooq har oplyst, at det kan forudsættes, at de tidligere rådhus kan anvendes til administrationsbygninger for de nye kommuner.

For at vurdere, om udgifterne til administration i de nye kommuner er bæredygtige, er det estimerede udgiftsniveau sammenholdt med nøgletal fra evalueringen af strukturreformen.

8.3. Strukturudvalgets pejlemærker

En del af oplægget har endvidere været at vurdere de mulige kommunedeling op imod de pejlemærker for den offentlige sektor, der blev opstillet i Strukturudvalgets betænkning:

- En offentlig sagsbehandling, der løses så tæt som muligt på den eller de berørte borgere (opgaveudlægningen)
- En øget grad af selvbetjening via brug af IT-løsninger og digitalisering af den offentlige sagsbehandling
- En forenkling af administrative sagsgange og de lovgivninger, der ligger til grund for disse

- Øgede kompetencer hos de medarbejdere der skal servicere borgerne, med henblik på en mere effektiv og korrekt sagsbehandling
- Etablering af lokale fællesoffentlige servicecentre, hvor borgerne via én indgang, kan betjenes uanset hvilken myndighed der er sagsbehandler

Dette blev i evalueringen af strukturreformen vurderet til i høj grad at være lykkedes, selv om særligt nogle fagforvaltningsområder fortsat stort set ikke har udlagt opgaver til borgerservicecentrene.

Det drejer sig om arbejdsmarkeds- og erhvervsområdet, kultur- og undervisningsområdet samt børne- og ungeområdet samt delvist det tekniske område.

Kommunerne benytter den digitale borgerportal Sullissivik.gl i stadig stigende grad, men dog primært som et internt hjælpværktøj. I hvilket omfang borgerne benytter portalen er afhængigt af deres adgang til internetforbindelse og det kendskab, borgerne har til portalens eksistens og muligheder.

Der er dog i byerne en tendens til, at portalens ydelser benyttes i et stigende omfang. Den digitale udvikling må dog betragtes som en generel trend, der præger samfundet og således ikke er betinget af, hvordan den kommunale struktur ser ud.

Den digitale udvikling vil, uanset om der gennemføres kommunedelinger eller ej, også fremadrettet være en opgave for hele det grønlandske samfund.

Ligeledes bør en forenkling af administrative sagsgange være et fokuspunkt for hele den offentlige sektor i Grønland, uanset hvordan den kommunale struktur fastlægges.

Der ligger således et stort ansvar i administrationsbyerne i forhold til at sikre retningslinjer og administrative arbejdsgange, der guider og ensretter arbejdet i byerne og bygderne på så enkel og hensigtsmæssig en måde som muligt.

Det vil være en udfordring for mindre kommuner at realisere de administrative stordriftsfordele, der lå til grund for tanken om en strukturreform, der skulle samle kommunerne i større enheder.

Der er med strukturreformen sat øget fokus på kompetencerne hos de medarbejdere, der skal servicere borgerne. Sagsbehandlingen skal være så effektiv og korrekt som muligt.

Borgerne møder primært de ansatte i borgerservicecentrene og på bygdekontorerne. Generelt er personalet i servicecentrene i byerne HK-uddannede og rådgivningsassistenter.

Der er i meget få tilfælde ansatte med uddannelsesmæssige kompetencer på andre fagområder, eller ikke-uddannet personale, bortset fra i bygderne. Således er der på nuværende tidspunkt allerede etableret et godt grundlag for at fortsætte arbejdet med at give borgerne så kompetent en hjælp som muligt.

Det er endvidere afgørende, at kommunernes centraladministration bemannes med kompetente medarbejdere med viden på deres fagområde.

På baggrund af de gennemførte interviews i forbindelse med analysen, er billedet, at der må forventes rekrutteringsudfordringer til de kommende, nye administrationsbyer. Der er en risiko for, at mindre kommuner vil opleve disse udfordringer som endnu større end for nuværende.

8.4. Faglig bæredygtighed

I forbindelse med analysen er det på en række interviews påpeget, at der ved en kommunedeling må være særlige opmærksomhedspunkter ift. rekruttering på bl.a. socialområdet.

Sagsbehandlerne er ofte ikke uddannede, og der opleves stor udskiftning i personalet hos flere kommuner.

Det forventes særligt at kunne blive en udfordring i forbindelse med en kommunedeling, fordi det muligheden for at etablere faglige fællesskaber for medarbejderne bliver mindre, samtidig med at det kan være svært at rekruttere til administrationsbyer, der ligger på geografisk mere udsatte steder.

Samtidig er der på området en vækst i borgere med komplekse problemstillinger og et stigende behov for specialiserede kompetencer hos personalet.

8.5. Afledte konsekvenser for andre offentlige myndigheder

Det er en afgørende pointe, at kommunedelingen ikke blot vedrører den kommune, der deles.

Analysen har vist, at der også er økonomiske konsekvenser for samfundets øvrige kommuner, fordi en eventuel kommunedeling ændrer på de enkelte kommuners tildeling i bloktilskud og ligeledes, hvor meget de enkelte kommuner skal bidrage ind i udligningsordningen og kompenseres for på omkostningsparametrene.

I den forbindelse er det en væsentlig pointe, at der gælder et laveste fællesnævner-princip for, hvilke opgaver kommunerne kan løfte. Det vil sige, at den svageste kommune sætter niveauet for, hvilke opgaver der generelt kan varetages af kommunerne i Grønland. Dette vil have afgørende betydning for opgaveudlægningen til kommunerne.

I den forbindelse kan det i øvrigt være relevant i kommende analyser at se på, om der kan oprettes kommunale fællesskaber på udvalgte områder.

Såfremt der gennemføres kommunedelingen, vil dette også stille nogle øvrige krav til samfundet, som kan være svære at værdisætte.

Der skal eksempelvis laves ny lovgivning samt ændres i eksisterende lovgivning. Det vurderes, at der skal udarbejdes en ny kommuneinddelingslov, foretages ændringer i styrelsesloven samt udarbejdes en særlov om kommunedelingen, herunder bestemmelser om overgangsudvalgenes kompetencer, kassetømningsregler mm.

Indenrigsafdelingen har vurderet, at en realistisk tidshorisont – med hensyn til de nødvendige analyser til politisk beslutningstagen samt udarbejdelse og vedtagelse af det nødvendige lovgrundlag – indebærer at der tidligst vil kunne ske valg til eventuelle overgangsudvalg ved afholdelse af det ordinære kommunevalg i april 2017. En deling kan dog teoretisk også ske på et senere tidspunkt, hvilket i givet fald også skal reguleres lovgivningsmæssigt.

Herudover bemærkes, at kommunedelingen vil medføre forandringer i forhandlingssituationer mellem kommunerne og hhv. Selvstyret og de selvstyrejede virksomheder, der fremover vil skulle forhandle med flere parter end i dag.

Om Deloitte

Deloitte leverer ydelser inden for Revision, Skat, Consulting og Financial Advisory til både offentlige og private virksomheder i en lang række brancher. Vores globale netværk med medlemsfirmaer i mere end 150 lande sikrer, at vi kan stille stærke kompetencer til rådighed og yde service af højeste kvalitet, når vi skal hjælpe vores kunder med at løse deres mest komplekse forretningsmæssige udfordringer. Deloitte's ca. 200.000 medarbejdere arbejder målrettet efter at sætte den højeste standard.

Deloitte Touche Tohmatsu Limited

Deloitte er en betegnelse for Deloitte Touche Tohmatsu Limited, der er et britisk selskab med begrænset ansvar, og dets netværk af medlemsfirmaer. Hvert medlemsfirma udgør en separat og uafhængig juridisk enhed. Vi henviser til www.deloitte.com/about for en udførlig beskrivelse af den juridiske struktur i Deloitte Touche Tohmatsu Limited og dets medlemsfirmaer.